

Fotografía:

Vassilis Laerto Qirjo Lubonja

Cuentos de Grecia griego-español

Proyecto coordinado por:

Laura Cardona Sanchis

[

El proyecto *Cuentos de Grecia*

Laura Cardona Sanchis

Grecia es un país que comencé a descubrir cuando vivía en Inglaterra, antes de trasladarme a Atenas y Santorini para trabajar, viajar y sumergirme en su cultura y forma de vida. Puedo afirmar que está repleto de maravillosas costumbres desconocidas en el mundo; algunas relacionadas con la mitología griega, otras más bien de ámbito religioso y otras muy cercanas a las españolas por los aspectos mediterráneos que la caracterizan.

Mi intención con la tarea de la coordinación y supervisión del proyecto *Cuentos de Grecia* es precisamente despertar la sensibilización por nuestro país hermano, transmitiendo tradiciones y aspectos culturales de la Grecia de hoy, expresados por griegos y filohelenos (amigos del mundo griego) mediante cuentos que han escrito voluntariamente con este objetivo. Están dirigidos a lectores de todas las edades para poder aplicarse tanto en el aula de primaria, secundaria o educación superior como para la lectura y disfrute individual.

Esta colección se compone de ocho cuentos trilingües, de la cual los cuentos en español e inglés han sido publicados por la editorial Vaughan Systems en el volumen I del libro *Cuentos alrededor del mundo*, y forma parte del proyecto TALIS (<http://talisuv.wordpress.com/>) que se realiza junto con la fundación voces (<http://www.voces.org.es/>), una organización que lucha contra la pobreza con la fuerza transformadora del arte y la cultura. La directora de este proyecto, es María Alcantud Díaz, profesora de la Facultad de Magisterio de la universidad de Valencia, a la cual estoy enormemente agradecida por haberme brindado la oportunidad de participar, motivarme, enseñarme, depositar su confianza en mí y asesorarme para llevar a cabo este sueño. Los voluntarios que han participado en la creación de esta obra cultural son narradoras, profesores, escritores, filólogos, traductores, amigos y amigos de amigos, siendo todos ellos griegos, chipriotas y filohelenos. Ellos han escrito los cuentos en griego especialmente para este proyecto, los han ilustrado y traducido del griego al español e inglés, exceptuando uno que ha sido escrito en castellano y traducido al griego e inglés. Desde aquí, desde Valencia, quiero agradecer el esfuerzo que han realizado, que con su granito de arena hicieron posible realizar este proyecto.

Además, se ha creado un material extra que se podrá descargar gratuitamente desde la página de TALIS. Se compone de unidades didácticas, para que los profesores puedan trabajar diferentes competencias tanto sociales como lingüísticas en clase, y grabaciones de los cuentos en MP3 en los tres idiomas, con la idea de potenciar el aprendizaje del griego moderno, español e inglés y de que las personas con algún tipo de discapacidad tanto permanente como transitoria puedan visualizarlos.

El propósito de este laborioso trabajo es también solidario, pues pretendemos recaudar beneficios para poder ayudar a los niños de Mali con la colaboración de la ONG Voces <http://www.voces.org.es/> .

Deseo agradecer la afectuosa acogida de la Embajada de Grecia en Madrid, en especial de la agregada de cultura Vassia Mourika y del embajador Franciscos Verros, así como su difusión de nuestro proyecto en Grecia y España. También agradezco a mi amiga filóloga griega Maria-Athiná Angelopoulou su colaboración con la supervisión y corrección estilística de los cuentos en griego.

Muchas veces me cuestiono si en una vida anterior tal vez fuera griega, para poder entender la causa de mis vínculos sentimentales y pasión por el mundo heleno.

Το έργο Παραμύθια Της Ελλάδας

Λάουρα Καρδόνα Σάντσις

Η Ελλάδα είναι μια χώρα που άρχισα να ανακαλύπτω όταν ακόμη ζούσα στην Αγγλία, πριν μεταβώ στην Αθήνα και στη Σαντορίνη για να εργαστώ, να ταξιδέψω και να βυθιστώ στην κουλτούρα της και τον τρόπο ζωής της. Μπορώ να πω ότι είναι γεμάτη από υπέροχα έθιμα άγνωστα στον κόσμο: μερικά σχετίζονται με την ελληνική μυθολογία, άλλα με τη θρησκεία και άλλα είναι πολύ κοντά σε εκείνα της Ισπανίας, λόγω των Μεσογειακών πτυχών που τα χαρακτηρίζουν.

Η πρόθεσή μου με το έργο συντονισμού και εποπτείας του βιβλίου *Παραμύθια της Ελλάδας* είναι να ξυπνήσω την ευαισθητοποίηση για την αδελφή χώρα, μεταδίδοντας παραδόσεις και πολιτιστικές πτυχές της Ελλάδας του σήμερα, εκφραζόμενες από Έλληνες και φιλέλληνες (φίλους του ελληνικού κόσμου) μέσα από ιστορίες που έχουν γράψει εθελοντικά για το σκοπό αυτό. Απευθύνονται σε αναγνώστες όλων των ηλικιών και μπορούν να εφαρμοστούν στην τάξη σε πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση, ή για ατομική ανάγνωση και απόλαυση.

Αυτή η συλλογή που αποτελείται από οκτώ ιστορίες σε τρεις γλώσσες, από την οποία τα παραμύθια στα ισπανικά και αγγλικά εκδοθήκανε από την Vaughan Systems στον πρώτο τόμο του βιβλίου *Cuentos alrededor del mundo, y forma parte del proyecto TALIS*, και αποτελεί τμήμα του πρότζεκτ του TALIS (<http://talisuv.wordpress.com/>) από κοινού με το ίδρυμα Voces (<http://www.voces.org.com/>), μια οργάνωση που καταπολεμά τη φτώχεια με την μεταμορφωτική δύναμη της τέχνης και του πολιτισμού. Η διευθύντρια του έργου είναι η κα Μαρία Alcantud Diaz, καθηγήτρια της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου της Βαλένθια, στην οποία είμαι εξαιρετικά ευγνώμων που μου έδωσε την ευκαιρία να συμμετάσχω, που με παρακίνησε, δίδαξε, εμπιστεύτηκε και με συμβούλεψε για να φέρω εις πέρας αυτό το όνειρο. Οι εθελοντές που συμμετείχαν στη δημιουργία αυτού του πολιτιστικού έργου είναι αφηγητές, δάσκαλοι, συγγραφείς, γλωσσολόγοι, μεταφραστές, φίλοι και φίλοι φίλων, όλοι τους Έλληνες, Κύπριοι και φιλέλληνες. Όλοι αυτοί έγραψαν τις ιστορίες στα ελληνικά ειδικά για το έργο αυτό, τις εικονογράφησαν και τις μετέφρασαν από τα ελληνικά στα αγγλικά και τα ισπανικά, εκτός από μία ιστορία που έχει γραφτεί στα ισπανικά και μεταφράστηκε στα ελληνικά και αγγλικά. Από εδώ, από την Βαλένθια, θέλω να τους ευχαριστήσω για όλες τις προσπάθειες που έχουν καταβάλει για να γίνει πραγματικότητα αυτό το έργο.

Επίσης, έχει δημιουργηθεί επιπλέον υλικό που μπορείτε να κατεβάσετε δωρεάν από την ιστοσελίδα του TALIS. Πρόκειται για διδακτικές ενότητες με τις οποίες οι εκπαιδευτικοί θα μπορέσουν να ασκήσουν στην τάξη διαφορετικές δεξιότητες τόσο κοινωνικές όσο και γλωσσικές, καθώς και ηχογραφήσεις από τις ιστορίες σε μορφή MP3 σε τρεις γλώσσες, με

στόχο την ενίσχυση εκμάθησης της νέας ελληνικής , ισπανικής και αγγλικής γλώσσας, και που άτομα με αναπηρία είτε μόνιμη είτε προσωρινή μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν.

Ο σκοπός αυτής της κοπιαστικής προσπάθειας είναι επίσης οικονομικός, καθώς έχουμε την πρόθεση να μαζέψουμε έσοδα για να βοηθήσουμε τα παιδιά του Μάλι σε συνεργασία με την Οργάνωση Voces <http://www.voces.org.es/>.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την ελληνική πρεσβεία στη Μαδρίτη για τη ζεστή φιλοξενία, ιδίως την υπεύθυνη πολιτισμού Βάσια Μουρίκα και τον πρέσβη Φραγκίσκο Βέρρο, για τη διάδοση του έργου μας στην Ελλάδα και την Ισπανία. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τη φιλόλογο και ελληνίδα φίλη μου Μαρία-Αθηνά Αγγελοπούλου για τη συνεργασία της στην εποπτεία και υφολογική διόρθωση των ιστοριών στα ελληνικά.

Πολλές φορές έχω αναρωτηθεί εάν σε μια προηγούμενη ζωή ήμουν Ελληνίδα, προκειμένου να κατανοήσω την αιτία των συναισθηματικών δεσμών και το πάθος μου για τον ελληνικό κόσμο.

1. Navidad en la isla

Sofia Svarna

El abuelo de Elpida era marinero, pero ella no tuvo la oportunidad de conocerlo. Sin embargo, recordaba muchas de las historias que su abuela le había contado sobre él. Además, Elpida cuando era una niña, se sentaba y escribía esas historias en un cuadernito para poderlas leer después.

Hoy que estaba sola en casa y había un poco de tranquilidad, abrió el cuaderno y empezó a hojearlo. Su mirada se detuvo en la historia de cómo se habían conocido su abuelo y su abuela, que era la más hermosa de todas, y entonces quiso leerla una vez más.

Era Navidad, alrededor del año 1960. La abuela había decidido no pasar aquellas vacaciones en Tinos, su isla, e ir donde su hermana, que estaba casada y vivía en una isla más pequeña en el centro de las islas Cícladas, en Iracliá.

Empezó las preparaciones muchos días antes. Ya que era modista, durante todo el otoño estuvo cosiendo un vestido completamente nuevo en terciopelo y encaje, que había confeccionado ella misma. Luego, en diciembre, preparó confituras con la fruta de su patio, que a su hermana y sobrina tanto les gustaban, y desde luego, cuando se acercaban los días para irse, se puso a preparar pasteles y melomacaronas, los dulces tradicionales navideños.

Llegó el día del viaje. Era Nochevieja. Su madre le había dado un limón para que lo pusiera en su cartera, “para que lo oliera cuando se mareara”, como le dijo, y también le regaló un pañuelito hecho a mano para el viaje. El pañuelito llevaba su nombre escrito, *Euterpe*, con letra de caligrafía e hilo dorado. Puso el pañuelito en su bolsillo y empezó a caminar hacia el puerto. ¡Qué bonito le pareció el barco con toda su decoración navideña! La tripulación del barco había decorado con lucecitas de colores toda la parte exterior de la cubierta y dentro habían decorado macetas con flores de pascua de color rojo y blanco. Especialmente en el salón del barco lucía un barquito de madera, también adornado con lucecitas, que era una costumbre navideña que seguían todas las casas de las islas en lugar de decorar un árbol, para honrar a los marineros de su familia.

El viaje no era largo, pero tenía que llegar primero a Naxos y esperar allí a otro barco que la llevaría a Iracliá. Antes de ponerse con su tejido- siempre hacía punto en sus viajes- apareció el hermoso monumento de Apolo, Portara, y el puerto de Naxos. La voz del capitán pedía a los pasajeros que desembarcaran y les deseó a todos una feliz Navidad y un próspero año nuevo.

Euterpe recogió su equipaje y bajó al puerto. Era temprano por la tarde, pero ya había oscurecido. Esperaba encontrar una cafetería para detenerse, mientras esperaba el próximo barco.

1. Χριστούγεννα στο νησί

Σοφία Σβάρνα

Ο παππούς της Ελπίδας ήταν ναυτικός, αλλά εκείνη βέβαια δεν πρόλαβε να τον γνωρίσει. Όμως θυμάται πολλές ιστορίες που της έχει πει η γιαγιά της για κείνον. Η Ελπίδα μάλιστα, καθόταν και έγραφε τις ιστορίες αυτές σε ένα τετράδιο, όταν ήταν μικρή, για να μπορεί αργότερα να τις διαβάζει. Σήμερα που ήταν μόνη στο σπίτι και είχε λίγη ησυχία, άνοιξε το τετράδιο και το ξεφύλλιζε. Το μάτι της έπεσε πάνω στην ιστορία της γνωριμίας του παππού και της γιαγιάς, που ήταν η πιο όμορφη από όλες. Ήθελε λοιπόν εκείνη την ιστορία να διαβάσει ξανά:

Ήταν Χριστούγεννα γύρω στο 1960. Η γιαγιά εκείνες τις γιορτές είχε αποφασίσει να μην τις περάσει στην Τήνο, το νησί της, αλλά να πάει στην αδερφή της, που ήταν παντρεμένη και ζούσε σε ένα άλλο μικρότερο νησάκι στο κέντρο των Κυκλάδων, την Ηρακλειά.

Ετοιμαζόταν πολλές μέρες πριν. Καθώς ήταν μοδίστρα, όλο το φθινόπωρο έραβε ένα ολοκαίνουργιο φόρεμα από βελούδο και δαντέλα, που την είχε πλέξει μόνη της. Έπειτα, το Δεκέμβρη, ετοίμασε γλυκά του κουταλιού από τα φρούτα της αυλής, που πολύ άρεσαν στην αδερφή και τα ανίψια της, και βέβαια, όταν έφταναν οι μέρες για να φύγει, βάλθηκε να φτιάχνει δίπλες και μελομακάρωνα, τα παραδοσιακά γλυκά των Χριστουγέννων.

Έφτασε η μέρα του ταξιδιού. Παραμονή Χριστουγέννων. Η μητέρα της της έδωσε ένα λεμόνι να βάλει στην τσάντα της, «για να το μυρίζει όποτε ζαλίζεται», όπως της είπε, και της χάρισε ένα χειροποίητο μαντηλάκι για το ταξίδι. Επάνω στο μαντηλάκι, ήταν κεντημένο το όνομά της «Ευτέρπη» με καλλιγραφικά γράμματα από χρυσή κλωστή. Έβαλε το μαντηλάκι στην τσέπη της, και ξεκίνησε για το λιμάνι. Τι όμορφο που της φάνηκε το καράβι με το χριστουγεννιάτικο στολισμό του! Το πλήρωμα του πλοίου είχε τοποθετήσει πολύχρωμα χριστουγεννιάτικα φωτάκια σε όλες τις εξωτερικές πλευρές στο κατάστρωμα, και μέσα είχαν στολίσει γλάστρες με αλεξανδρινά, σε κόκκινο και λευκό χρώμα. Ειδικά στο σαλόνι του караβιού καμάρωνε το χριστουγεννιάτικο ξύλινο караβάκι, κι εκείνο με λαμπάκια, που όλα τα Ελληνικά νησιωτικά σπίτια στόλιζαν αντί για έλατο, για να τιμήσουν τους ναυτικούς της οικογένειάς τους.

Δεν ήταν μεγάλο ταξίδι, αλλά θα έπρεπε να φτάσει πρώτα στην Νάξο, και από εκεί να περιμένει ένα άλλο καράβι που θα την πήγαινε στην Ηρακλειά. Μέχρι να ξεκινήσει το εργόχειρο που είχε μαζί της – έπλεκε πάντα στα ταξίδια- φάνηκε η όμορφη Πορταριά και το λιμάνι της Νάξου. Η φωνή του καπετάνιου τους παρακαλούσε να αποβιβαστούν, και έστελνε ευχές σε όλους για Καλά Χριστούγεννα και Καλή Πρωτοχρονιά.

Η Ευτέρπη πήρε τα πράγματά της και κατέβηκε στο λιμάνι. Ήταν νωρίς το απόγευμα, αλλά είχε κιόλας σουρουπώσει. Υπολόγιζε πως θα βρει ένα ήσυχο καφεενδάκι για να σταθεί, περιμένοντας να φτάσει το επόμενο καράβι.

Al bajar al puerto, un marinero apareció delante de ella y le preguntó si necesitaba ayuda con sus cosas.

-Sí, sabes qué -le dijo, necesito dejar mi equipaje en algún lugar para no estar cargando con él hasta que llegue el barco *Skopelitis*.

El hombre no era mayor, pero su cabello ya era blanco con rizos que le caían hasta los hombros.

-Por supuesto y lo puedes dejar aquí conmigo-, le dijo y le sonrió gentilmente.

Sus ojos tenían el color del mar cuando le dan los rayos del sol, pensó Euterpe, pero contestó humildemente "gracias" al hombre que le ofreció su ayuda. Él la miró bien una vez más y sonriendo le dijo que no se preocupara. Entonces, dejaron el equipaje en un cuartito en el puerto, que utilizaban los marineros, y Euterpe empezó a caminar sola hacia el centro.

Carina Stylianou

Hacía tiempo que no iba a Naxos. Ahora en invierno la isla estaba aún más bonita, con las contraventanas de madera medio abiertas y la luz trémula de las velas que parpadean desde fuera, desprendiendo sombras revoltosas en el horizonte. Euterpe no solía viajar mucho a las otras islas cercanas, ni tampoco a Naxos. Hasta a su hermana hacía mucho tiempo que no visitaba.

Πατώντας τα πόδια της στο λιμάνι, ένας ναυτεργάτης εμφανίστηκε εμπρός της και την ρώτησε αν χρειαζόταν βοήθεια με τα πράγματα.

-Ναι, ξέρεις- του είπε, χρειάζομαι να αφήσω κάπου τα πράγματά μου ώστε να μην τα κουβαλάω μέχρι να φτάσει ο Σκοπελίτης».

Ο άνδρας δεν ήταν μεγάλος, όμως τα μαλλιά του ήταν ήδη σχεδόν λευκά, μεγάλες και πυκνές λευκές μπούκλες έπεφταν στους ώμους του.

-Βεβαίως και θα τα αφήσεις εδώ, σε μένα- της είπε, και της χαμογέλασε ευγενικά.

«Τα μάτια του είχαν το χρώμα της θάλασσας όταν έχει λιακάδα» σκέφτηκε η Ευτέρπη, αλλά απάντησε με σεμνότητα «ευχαριστώ» στον άνθρωπο που προσφέρθηκε να βοηθήσει. Εκείνος την κοίταξε καλά καλά άλλη μια φορά, και της χαμογέλασε, λέγοντάς της να μην ανησυχεί. Άφησαν τις βαλίτσες σε ένα δωματιάκι του λιμανιού, που χρησίμευε στους εργάτες, και εκείνη συνέχισε μόνη προς τη Χώρα.

Καρίνα Στυλιανού

Είχε καιρό να έρθει προς τη Νάξο. Τώρα το χειμώνα, φαινόταν ακόμη πιο όμορφη, με τα ξύλινα πορτόφυλλα μισάνοιχτα και το χαμηλό φως από τα κεριά να αχνοφέγγει απ' έξω, χαρίζοντας παιχνιδιάρικες σκιές στον ορίζοντα. Η Ευτέρπη δεν ταξίδευε πολύ συχνά σε άλλα γειτονικά νησιά, ούτε και στη Νάξο. Ακόμα και την αδερφή της είχε πολύ καιρό να επισκεφτεί.

Era costurera profesional, y tenía mucho trabajo durante todo el año, pero aún más en el verano. Sólo a veces en septiembre iba con sus amigas de excursión, se bañaban y se divertían tranquilamente en sus playas preferidas.

Mientras caminaba por el pueblo, encontró una cafetería pastelería muy agradable. Dentro había un ambiente muy cálido, con la chimenea encendida y un tocadiscos antiguo que tocaba los villancicos más tradicionales de toda Grecia. Se sentó en una silla de madera con un cojín grande al lado de la chimenea y cuando estaba a punto de pedir algo, oyó la corneta del barco que la había traído que anunciaba su partida. Por tanto, todavía le quedaban dos horas.

De pronto se abrió la puerta y entraron unos niños que preguntaron “¿podemos cantar para ustedes?”. “¡Bienvenidos niños! ¡Claro que nos podéis cantar, entrad!” les contestó la amable señora que tenía la panadería. “Vinimos para cantarle a usted, linda señora y desearle feliz Navidad!”, cantaron los niños tocando cada uno un triángulo.

<http://www.youtube.com/watch?v=uNP5x30vuqw>

Una abuela les dio un pastel y la dueña de la cafetería una bolsa de frutos secos. Un poco después llegó el café que la abuela había pedido, café griego en un cacito de mango largo de cobre junto con las pastas *curabiedes*, que son otros dulces navideños tradicionales. La abuela esta disfrutando de su café, hasta que sonó en la cafetería el teléfono. Era el capitán del barco *Skopelitis*, el barco que estaba esperando Euterpe para llevarla a Irakliá. El capitán les informó de que no sería posible viajar a causa del mal tiempo.

Aquella Navidad la abuela se quedó en Naxos y la hospedaron las personas amables que tenían la panadería, hasta que mejorara el tiempo y le fuera posible viajar. Al hombre que sería su futuro marido lo volvió a ver porque la dueña de la cafetería era la hermana de éste. Y así empezó su historia en aquella Navidad lejana.

¡Qué bonita le pareció a Elpida la historia de cómo se habían conocido su abuelo y abuela! El abuelo mantuvo su gentileza y sonrisa durante toda su vida, llevando siempre puesto su gorro de marinero, así como lo muestra la foto que siempre está colgada en la pared.

Traducción: Stephania Constantinou

Revisión: Laura Cardona Sanchis

Ήταν μοδίστρα στο επάγγελμα και συνήθως είχε πολλή δουλειά όλον το χρόνο, μα πιο πολύ το καλοκαίρι. Μόνο το Σεπτέμβρη καμιά φορά, έπαιρνε τις φίλες της και έκαναν καμιά εκδρομή, μερικά μπάνια και ξεχνιόντουσαν ανέμελα σε αγαπημένες τους παραθαλάσσιες τοποθεσίες.

Καθώς περπατούσε μέσα στη χώρα, βρήκε ένα πολύ συμπαθητικό καφέ ζαχαροπλαστείο. Μέσα είχε πολύ ζεστή ατμόσφαιρα, με αναμμένο το τζάκι, και το παλιό γραμμόφωνο να παίζει παραδοσιακά κάλαντα από όλη την Ελλάδα. Κάθισε σε ένα όμορφο ξυλόγλυπτο κάθισμα με μια μαξιλάρα, δίπλα στο τζάκι, και ώσπου να παραγγείλει, ακούστηκε η κόρνα του караβιού που την έφερε, να αναγγέλλει την έξοδό του από το λιμάνι. Είχε στη διάθεσή της δυο ώρες, λοιπόν.

Σε λίγο άνοιξε η πόρτα και μπήκε μια παρέα μικρών παιδιών, «να τα πούμε;». «Καλώς τα παιδιά! Να μας τα πείτε, περάστε μέσα!», τους απάντησε η ευγενική γυναίκα που είχε το μαγαζάκι. «Γα σένα, κόρη όμορφη, ήρθαμε να τα πούμε! Και τα καλά Χριστούγεννα για να σου ευχηθούμε!», τραγουδούσαν τα παιδιά, κρατώντας το καθένα από ένα τρίγωνο.

<http://www.youtube.com/watch?v=uNP5x30vuqW>

Η γιαγιά τους έδωσε από μια δίπλα, και η γυναίκα στο καφενείο μια σακούλα με ξηρούς καρπούς. Μετά από λίγο έφτασε το καφεδάκι που είχε παραγγείλει η γιαγιά, ελληνικός καφές μέσα σε μπακιρένιο μπρίκι, και δίπλα μερικοί κουραμπιέδες. Η γιαγιά απολάμβανε τον καφέ της, ώσπου χτύπησε μέσα στο καφενείο το τηλέφωνο. Ήταν ο καπετάνιος του Σκοπελίτη, το καράβι που περίμενε η Ευτέρπη για να την πάει στην Ηρακλεία. Ενημέρωνε πως δεν θα μπορέσει να ταξιδέψει λόγω κακοκαιρίας.

Εκείνα τα Χριστούγεννα η γιαγιά έμεινε στη Νάξο και τη φιλοξένησαν οι ευγενικοί άνθρωποι που είχαν το καφενείο, μέχρι να φτιάξει ο καιρός και να μπορέσει να ταξιδέψει. Το μελλοντικό της σύζυγο τον ξαναείδε, γιατί η ιδιοκτήτρια του καφενείου ήταν η αδερφή του. Έτσι κάπως ξεκίνησε η ιστορία τους εκείνα τα μακρινά Χριστούγεννα.

Τι όμορφη ιστορία που της φαινόταν της Ελπίδας η γνωριμία του παππού και της γιαγιάς! Ο παππούς παρέμεινε έτσι ευγενικός και χαμογελαστός σε όλη του τη ζωή, με το ναυτικό καπέλο στα μαλλιά του, όπως τον δείχνει και η φωτογραφία που πάντα κρέμεται στον τοίχο.

2. La Pascua griega en Atenas

Anastasia Tsitsou

A la abuela Tassia

Érase una vez una niña de pequeña estatura llamada Marula. La pequeña Marula tenía los ojos castaños y el cabello de color ceniza con el cual se hacía cola de caballo la mayoría de las veces. El enorme parecido con su abuela Marula, en su juventud, hacían pensar que eran madre e hija y no abuela y nieta.

Estaban muy unidas, la pequeña Marula siempre acompañaba a su abuela para ir de compras, a la iglesia todos los domingos y siempre estaba en su casa cuando las amigas de la abuela la visitaban para festejar el día de su santo.

Marula esperaba año tras año con mucho entusiasmo a que llegara el momento para preparar y celebrar la Pascua griega junto con su abuela.

- ¡Abuela, abuela se acerca la Pascua. Tenemos que prepararnos! -dijo Marula una mañana tranquila de abril, el sábado de San Lázaro.
- Con calma, hija mía, lo haremos todo poco a poco -respondió la abuela Marula.
- Pero abuelita, no nos va dar tiempo -dijo la pequeña Marula. -Hay tantas cosas que hacer...

En el pequeño patio de la casa de la abuela Marula, aunque vivía en el centro de Atenas las plantas habían florecido y desprendían fragancia. Había llovido el día anterior y la tierra expelía un fuerte olor, un olor tan intenso, casi divino. Entonces, la abuela comenzó a amasar lentamente las galletas kulurakia (las galletas de Pascua) con la ayuda de Marula.

- ¿Están bien amasadas las kulurakia, abuelita? -Preguntaba una y otra vez la pequeña Marula.
- Están estupendas, Marula. ¿Dónde has aprendido a hacer todas esas formas? -Preguntó la abuela.
- En la escuela, abuelita, tenemos una maestra estupenda; la señora Vicky.
- Aaah! Ahora lo entiendo, hija mía. Muy bien. ¡Bien hecho!

2. Πάσχα στην Αθήνα

Αναστασία Τσίτσου

Στη γιαγιά Τασία

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένα μικροσκοπικό σε ανάστημα κοριτσάκι που το έλεγαν Μαρούλα. Η μικρή Μαρούλα είχε μάτια μελιά και μαλλιά στο χρώμα του σταχτιού που τις περισσότερες φορές τα είχε πιασμένα σε αλογοουρά. Έμοιαζε τόσο πολύ με τη γιαγιά της τη Μαρούλα στα νιάτα της, που θαρρεί κανείς ότι ήταν μάνα και κόρη και όχι γιαγιά και εγγονή.

Ήταν αυτοκόλλητες. Η μικρή Μαρούλα τη συνόδευε πάντα στα ψώνια, στην εκκλησία κάθε Κυριακή, και ήταν πάντα στο σπίτι της όταν την επισκέπτονταν οι φίλες της στην ονομαστική της εορτή.

Μα αυτό που περίμενε κάθε χρόνο πως και πως ήταν η προετοιμασία και ο εορτασμός του Πάσχα με τη γιαγιά της.

«Γιαγιά, γιαγιά, πλησιάζει το Πάσχα. Πρέπει να ετοιμαστούμε!» είπε η Μαρούλα ένα ήσυχο πρωινό του Απρίλη, μεγάλο Σάββατο θαρρώ ήταν του Λαζάρου.

«Ήρεμα, κόρη μου. Όλα θα γίνουν σιγά, σιγά» απάντησε η γιαγιά Μαρούλα.

«Μα γιαγιά, δε θα προλάβουμε» διαμαρτυρήθηκε η Μαρούλα. «Είναι τόσα πολλά που πρέπει να κάνουμε!»

Έξω στη μικρή αυλή που διατηρούσε η γιαγιά Μαρούλα, παρότι ζούσε στο κέντρο της Αθήνας τα λουλούδια είχαν ανθίσει και μοσχοβολούσαν. Είχε βρέξει κιόλας την προηγούμενη και το χώμα μύριζε έντονα, μια μυρωδιά τόσο δυνατή, σχεδόν θεϊκή. Η γιαγιά λοιπόν ξεκίνησε σιγά σιγά πρώτα να ζυμώνει τα κουλουράκια της Λαμπρής με τη μικρή Μαρούλα στο πλάι της.

«Έπλασα καλά τα κουλουράκια, γιαγιά;» Ρωτούσε και ξαναρωτούσε η Μαρούλα.

«Είναι καταπληκτικά, Μαρούλα. Μα πού τα έμαθες όλα αυτά τα σχήματα;» ρώτησε η γιαγιά.

«Μα στο σχολείο, γιαγιά, έχουμε μια καταπληκτική δασκάλα, την κυρία Βίκυ».

«Αααα! Έτσι εξηγείται, κόρη μου. Εύγε! Μπράβο».

Terminadas las kulurakia, en los días siguientes continuaron coloreando los huevos tradicionales de rojo, amasando los panes de Pascua tipo brioche (tsureki) y con la limpieza de la casa.

La pequeña Marula mostró una voluntad envidiable. A pesar de sus ocho años era una ayudante leal de su abuela, pues siguió y cumplió cada instrucción con gran madurez.

-¡Que tu vida esté llena de felicidad, hija mía! -le decía una otra y vez la abuela, -Que tengas mucha suerte y que sigas nuestras tradiciones en el hogar que crees cuando seas mayor.

Carina Stylianou

Durante la Semana Santa, cada tarde la pequeña Marula acompañaba a su abuela a la iglesia en el barrio de Atenas. Pasaban los días y llegó la noche del Jueves Santo.

-Abuela, abuela ¿a qué hora decoraremos la tumba de Cristo (el Epitafio)?

-Cuando la misa haya terminado hija mía -respondió la abuela.

Αφού τελείωσαν με τα κουλουράκια, τις επόμενες μέρες συνέχισαν με το βάψιμο των παραδοσιακών κόκκινων αυγών, το ζύμωμα των τσουρεκιών και τον καθαρισμό του σπιτιού.

Η μικρή Μαρούλα έδειχνε προθυμία ζηλευτή. Παρά τα οχτώ της χρόνια ήταν πιστή βοηθός της γιαγιάς, ακολουθούσε και εκτελούσε κάθε της προσταγή με ωριμότητα μεγάλου.

«Χρυσή να είναι η ζωή σου, κόρη μου» έλεγε και ξανάλεγε η γιαγιά. Τύχη μεγάλη να 'χεις και να συνεχίσεις τις παραδόσεις μας στο σπιτικό που θα ανοίξεις όταν μεγαλώσεις!»

Καρίνα Στυλιανού

Κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας, κάθε απόγευμα η μικρή Μαρούλα συνόδευε τη γιαγιά της στην εκκλησία της γειτονιάς της Αθήνας. Περνούσαν οι μέρες και έφτασε η Μεγάλη Πέμπτη το βράδυ.

«Γιαγιά, γιαγιά, τί ώρα θα πάμε να στολίσουμε τον Επιτάφιο;»

«Μα μόλις τελειώσει η ακολουθία, κόρη μου» απάντησε η γιαγιά.

Así se hizo realmente. A las once de la noche se reunieron todas las mujeres del barrio, la señora Froso, la señora Myrsini, Vivi, Eleni y por supuesto la abuela Marula con su nieta. ¡Qué orgullosa se sentía esa noche la abuela Marula de su nieta! Se quedó mirando a Jesucristo en la Cruz, al Epitafio y finalmente a la pequeña Marula mientras ella colocaba las flores encima del Epitafio. El Epitafio fue decorado de una manera tan bonita, con violetas púrpuras, ciclámenes (variedad de una flor griega) y crisantemos, que parecía una pintura.

-¡Abuela, es preciosa la tumba de nuestro Cristo! -dijo Marula.

-Y que sea así el próximo año, hija mía! -dijo la abuela.

El sábado Santo por la mañana la abuela Marula y su nieta fueron a la iglesia y comulgaron. Luego, se pusieron a preparar la cena de Pascua: una deliciosa sopa tradicional de la Pascua ortodoxa (magiritsa), una ensalada griega y las empanadas con queso feta (tiropitakia) hechas por la abuela Marula.

- Abuela, ¿pongo la mesa? Que no se nos olvide poner los huevos rojos también dijo Marula.

- Sí, hija mía, en el armario grande están. Ponlos con cuidado en la mesa.

- Sí, abuela, tengo cuidado. ¡Ahora ya soy mayor!

- En efecto, mi querida Marula, has crecido mucho -respondió la abuela sonriendo.

La noche de Pascua fueron a la iglesia con sus velas; una vela blanca para la abuela Marula y una vela rosa con un pequeño dibujo para Marula.

-Cristo ha resucitado (Cristos Anesti), abuela!

-Verdaderamente ha resucitado (Alithos Anesti), hija mía! Hasta el próximo año!

-Abuelita, ¿sabes qué? Te quiero mucho. Estoy muy feliz, es la mejor Pascua que he pasado en Atenas contigo! -dijo Marula.

- Para mí también, hija mía -dijo la abuela emocionada mientras limpiaba con disimulo una pequeña lágrima que se le había caído rodando de sus ojos.

Traducción: Anastasia Tsitsou

Revisión: Laura Cardona Sanchis

Πράγματι έτσι έγινε. Κατά τις έντεκα το βράδυ μαζεύτηκαν όλες οι γυναίκες της γειτονιάς, η κυρά Φρόσω, η κυρά Μυρσίνη, η Βιβή, η Ελένη, η γιαγιά Μαρούλα και μπροστά μπροστά η εγγονή της η Μαρούλα.

Πόσο περήφανη ένιωθε η γιαγιά το βράδυ αυτό για την εγγονή της. Κοίταζε μια το Χριστό στο Σταυρό, μια τον Επιτάφιο και μια τη μικρή Μαρούλα που τοποθετούσε τα λουλούδια στον Επιτάφιο. Ο Επιτάφιος διακοσμήθηκε τόσο όμορφα με τις μωβ βιολέτες, τα κυκλάμινα και τα χρυσάνθεμα που έμοιαζε με πίνακα ζωγραφικής.

«Πω, πω, γιαγιά, είναι πανέμορφος ο τάφος του Χριστούλη μας!» είπε η Μαρούλα.

«Και του χρόνου, κόρη μου» είπε η γιαγιά.

Το Μεγάλο Σάββατο το πρωί πήγαν και κοινωνήσαν γιαγιά και εγγονή. Στη συνέχεια καταπιάστηκαν με την προετοιμασία του Πασχαλινού Δείπνου: μαγειρίτσα, χωριάτικη σαλάτα και τυροπιτάκια από τα χεράκια της γιαγιάς.

«Γιαγιά, να στρώσω το τραπέζι; Μην ξεχάσουμε να βάλουμε και τα κόκκινα αυγά» είπε η Μαρούλα.

«Ναι, κόρη μου. Εκεί στο μεγάλο ντουλάπι τα έχω. Τοποθέτησέ τα με προσοχή στο τραπέζι».

«Ναι, γιαγιά, προσέχω. Είμαι μεγάλη τώρα!»

«Πράγματι, Μαρούλα μου, μεγάλωσες πολύ» απάντησε γελώντας η γιαγιά.

Το βράδυ της Ανάστασης πήγαν στην εκκλησία με τις λαμπάδες τους: λευκό κεράκι για τη γιαγιά Μαρούλα, ροζ λαμπάδα με μια μικρή ζωγραφιά για τη Μαρούλα.

«Χριστός Ανέστη, γιαγιά!»

«Αληθώς ο Κύριος, κόρη μου. Και του χρόνου!»

«Γιαγιά, ξέρεις κάτι; Σ'αγαπώ πολύ. Είμαι πολύ χαρούμενη, είναι το καλύτερο μου Πάσχα στην Αθήνα μαζί σου!» είπε η Μαρούλα.

«Και για μένα, κόρη μου» είπε η γιαγιά συγκινημένη σκουπίζοντας κρυφά ένα μικρό δάκρυ που κύλησε από τα μάτια της.

3. La Pequeña Paloma Voló

Sofia Svarna

Las flores habían estallado, las lilas llenaban el vecindario entero con su aroma. Euterpi, la abuela, fue una vez más a recoger a su nieta de la escuela. Volvieron a casa, tenía la mesa preparada y se sentaron a comer.

-Abuela ¿Quieres que te enseñe lo que aprendimos hoy en el colegio? -dijo Esperanza entusiasmada.

-Sí, Esperanza, si has acabado de comer, enséñamelo que tengo curiosidad -le contestó la abuela.

-Siéntate abuela tu allí, en el sillón, y yo me pondré frente a ti -dijo la nieta y se levantó para abrir su cartera del colegio, que estaba detrás de ella en una silla.

-Sí, mi flor, sí, lo que tú digas -dijo la abuela, dulcemente como siempre, y tomó asiento en su lugar favorito, en el sillón al lado de la chimenea.

-Abuela, ¿sabes qué día es hoy? -preguntó de nuevo Esperanza, y sus mejillas se habían enrojado del entusiasmo.

La abuela hizo como que pensaba un poco y le respondió:

-Es primero de marzo. Entra la primavera poco a poco, mi niña.

-Sí, abuela y nosotros hoy aprendimos en la escuela las canciones de marzo.

-¿Las canciones de marzo? ¿Cuáles son las canciones de marzo? -La abuela siempre utilizaba el truco de que no se acordaba, de que no sabía, que a ella le gustaba tanto.

Y entonces Esperanza se puso todavía más seria en su papel para informarle a su abuela.

-Abuela, ¿no te acuerdas? Te lo enseñé el año pasado, escucha

Y empezó a cantar gesticulando con las manos sonriendo a su abuela:

*“Una palomita voló, encontró una torre y se posó
y cantó, marzo, marzo, mi buen mes.*

*Marzo, marzo, mi buen mes y febrero, el temido
y aunque nieve y haga frío, en primavera florecerá de nuevo.”*

<http://www.youtube.com/watch?v=3mS6wFKskeg>

-¿Te acuerdas ahora? -le dijo nada más acabar.

3. Περιστεράκι πέταξε!

Σοφία Σβάρνα

Τα λουλούδια είχαν ανθίσει για τα καλά, οι πασχαλιές μοσχοβολούσαν σε όλη τη γειτονιά. Η γιαγιά Ευτέρπη πήγε για μια ακόμη φορά να πάρει την εγγονή της από το σχολείο. Γύρισαν σπίτι, είχε το τραπέζι στρωμένο, και κάθισαν να φάνε μαζί.

«Γιαγιά, θέλεις να σου δείξω τι μάθαμε σήμερα στο σχολείο;» είπε ενθουσιασμένη η Ελπίδα.

«Ναι, Ελπίδα μου, αν τελείωσες με το φαγητό σου, για δείξε μου και μένα που είμαι περίεργη» της απάντησε η γιαγιά.

«Κάτσε γιαγιά εσύ εκεί, στην πολυθρόνα, κι εγώ θα είμαι απέναντί σου» είπε η εγγονή και σηκώθηκε να ανοίξει την σχολική της τσάντα, που ήταν από πίσω της, σε μια καρέκλα.

«Ναι, λουλούδι μου, ναι, ό,τι πεις» είπε η γιαγιά, γλυκομίλητη όπως πάντα, και πήρε την αγαπημένη της θέση στην πολυθρόνα, δίπλα από το τζάκι.

«Γιαγιά, ξέρεις τι είναι σήμερα;» ρώτησε ξανά η Ελπίδα και τα μαγουλάκια της είχαν κοκκινίσει από τον ενθουσιασμό.

Η γιαγιά έκανε ότι σκέφτηκε για λίγο και της απάντησε: «Είναι 1^η Μάρτη. Μπαίνει η άνοιξη σιγά σιγά, παιδί μου».

«Ναι, γιαγιά, κι εμείς σήμερα στο σχολείο μάθαμε τα κάλαντα του Μάρτη!»

«Τα κάλαντα του Μάρτη; Ποια είναι τα κάλαντα του Μάρτη»; Η γιαγιά πάντα έκανε αυτό το κόλπο πως δεν θυμόταν, ή πως δεν ήξερε, που της άρεσε πολύ.

Και τότε η Ελπίδα έπαιρνε ακόμη πιο σοβαρά το ρόλο της να ενημερώσει τη γιαγιά, «Γιαγιά, δεν θυμάσαι; Σου τα είχα δείξει και πέρυσι, άκου» και αρχίζει να τραγουδάει κάνοντας μικρές κινήσεις με τα χεράκια της χαμογελώντας στη γιαγιά της:

Περιστεράκι πέταξε, βρήκε πύργο κι έκατσε
και χαμοκελάδησε, Μάρτη-Μάρτη μου, καλέ.

Μάρτη -Μάρτη μου, καλέ και Φλεβάρη, φοβερέ
κι αν χιονίσσεις κι αν φλεβίσσεις, πάλι Άνοιξη θ' ανθίσεις.

<http://www.youtube.com/watch?v=3mS6wFKskqo>

«Θυμήθηκες τώρα;» της είπε μόλις τελείωσε.

-Sí, sí, claro, ¿cómo no me iba a acordar? Mi pequeña Esperanza, nosotros cuando éramos pequeños, les llamábamos las *golondrinarias*. Nuestra profesora también, ay qué buena era, la recuerdo como si fuera ayer, todos los años nos decía que con esas canciones saludábamos a la primavera.

-La nuestra también nos lo dijo, abuela, y después nos explicó que era una costumbre de la Grecia clásica, y más tarde hicimos una golondrina -le dijo la nieta orgullosa.

La abuela observó con atención el entusiasmo de la niña, ya que su nieta disfrutaba explicándole los detalles a su abuela, como si hiciera el papel de profesora.

-¿De verdad, mi niña? ¿Hiciste una tú también? ¡Tráemela y enséñamela!

-¡Claro que hice una, abuela! ¡Aquí la tienes! ¿Te gusta? -Esperanza le dio a su abuela la gran construcción de papel y cuando la abuela la cogió sonó el pequeño cascabel que Esperanza había colocado alrededor del cuello de papel de la golondrina.

-¡Ay, hija mía! Es igual que las que solíamos hacer nosotros ¡Muy bien, mi niña! ¡Qué estés bien el año que viene! Que la hagas otra vez, cada año más bonita! Nosotros, sin embargo, la adornábamos con flores y otras plantas; jacintos y hiedra y salíamos por el vecindario, íbamos a otros barrios, de casa en casa, y cantábamos las canciones. Y entonces, los vecinos abrían sus casas y nos obsequiaban con aceite, huevos, lo que tuviera cada uno.

La abuela se sumergió en el pasado y empezó a evocar dulces recuerdos de su infancia.

-Abuela, ¿le poníais vosotros también un cascabel? -preguntó Esperanza curiosa.

-Sí, niña mía, el que tenía lo ponía. En aquellos años no era fácil encontrar de todo en el momento en que lo deseabas, pero yo era un poco más afortunada con mi padre que tenía la tienda de la isla! -dijo la abuela y le señaló la fotografía de su padre que colgaba de la pared de enfrente.

-Abuela, y tú, ¿dónde creciste? -Preguntó con curiosidad Esperanza.

-¡Yo nací en Tinos! Y allí crecí ¿No te acuerdas? Eras muy pequeña cuando fuimos allí un verano. Era la primera vez que viajabas en barco, muchacha mía. Juntas contábamos las gaviotas en la cubierta y constantemente querías ir a ver al capitán para que te regalara golosinas.

-Me acuerdo muy poco, abuela ¿Fue cuando me enseñaste los palomares, las casas grandes que teníais en vuestros campos para los nidos de las palomas? -respondió Esperanza.

-¡Ves, algo recuerdas! Sí, fue entonces. Pero, Esperanza, olvidaste una cosa. ¡Cada marzo hacíamos la pulserita! ¿Te acuerdas? -le dijo su abuela con voz tranquila.

«Ναι, ναι, πώς δεν θυμήθηκα. Ελπίδα μου, εμείς όταν ήμασταν μικρές, τα λέγαμε τα *χελιδονίσματα*. Και η δικιά μας η δασκάλα, αχ και τι καλή που ήταν, τη θυμάμαι σαν να 'ναι χθες, μας έλεγε κάθε χρόνο ότι με αυτά τα κάλαντα, χαιρετίζουμε την άνοιξη».

«Κι εμάς μας το είπε, γιαγιά, και μετά μας είπε πως αυτό είναι ένα έθιμο από την αρχαία Ελλάδα, και μετά φτιάξαμε τη χελιδόνα» της είπε η εγγονή με περηφάνια.

Η γιαγιά παρατηρούσε προσεκτικά το κέφι της εγγονής της, που απολάμβανε να επεξηγεί στη γιαγιά τις λεπτομέρειες, σαν να έπαιρνε το ρόλο της δασκάλας. «Αλήθεια, κόρη μου; Έφτιαξες κι εσύ; Για φέρ' τη να μου τη δείξεις!»

«Φυσικά έφτιαξα κι εγώ, γιαγιά! Να τη! Σου αρέσει;» Η Ελπίδα έδωσε στη γιαγιά τη μεγάλη χάρτινη κατασκευή, και καθώς η γιαγιά την έπαιρνε, ακούστηκε το μικρό κουδουνάκι που η Ελπίδα είχε τυλίξει γύρω από το χάρτινο λαιμό της χελιδόνας.

«Αχ, κόρη μου! Ακριβώς όπως τη φτιάχναμε κι εμείς. Μπράβο παιδί μου! Και του χρόνου να είσαι καλά! Να τη φτιάξεις πάλι, κάθε χρόνο και πιο όμορφη! Εμείς όμως, τη στολίζαμε με λουλούδια ή άλλες πρασινάδες, ζουμπούλια και κισσούς, και βγαίναμε στη γειτονιά, πηγαίναμε και σε άλλες γειτονιές, από σπίτι σε σπίτι, και λέγαμε τα κάλαντα. Και τότε, παιδί μου, οι νοικοκυραίοι μας άνοιγαν, και μας έδιναν άλλος λάδι, άλλος αβγά, ό,τι είχε ο καθένας». Η γιαγιά βούτηξε στο παρελθόν και άρχισε να αναπολεί τις γλυκές παιδικές αναμνήσεις της.

«Γιαγιά, βάζατε και εσείς κουδουνάκι;» ρώτησε με περιέργεια η Ελπίδα.

«Ναι, παιδί μου, όποιος είχε έβαζε. Εκείνα τα χρόνια δεν ήταν πολύ εύκολο να βρίσκουμε τα πάντα, όποια στιγμή το θελήσουμε, αλλά εγώ ήμουν λίγο πιο τυχερή που ο πατέρας μου είχε το παντοπωλείο στο νησί» είπε η γιαγιά, και έδειξε τη φωτογραφία του πατέρα της, που κρεμόταν στον τοίχο απέναντί της.

«Γιαγιά, εσύ πού μεγάλωσες;» ρώτησε τώρα με περιέργεια η Ελπίδα.

«Εγώ γεννήθηκα στην Τήνο και εκεί μεγάλωσα. Δεν το θυμάσαι, Ελπίδα μου; Ήσουν πολύ μικρή όταν πήγαμε ένα καλοκαίρι. Η πρώτη φορά που ταξίδεψες με πλοίο ήταν, κοριτσάκι μου. Μετρούσαμε μαζί τους γλάρους στο κατάστρωμα κι όλο ήθελες να πηγαίνουμε στον καπετάνιο, για να σου δίνει κεράσματα».

«Θυμάμαι πολύ λίγο, γιαγιά. Ήταν τότε που μου έδειχνες τους περισσότερώνες, τα μεγάλα σπίτια που έχετε εκεί στα χωράφια σας για φωλιές περιστεριών;» της αποκρίθηκε η Ελπίδα.

«Είδες, κάτι θυμάσαι! Ναι, τότε. Έλα να σου πω όμως, Ελπίδα μου, κάτι ξέχασες. Κάθε Μάρτη, φτιάχνουμε το βραχιολάκι! Το θυμάσαι;» της είπε η γιαγιά με ήρεμη φωνή.

Marina Ioannidou

-¡Sí! Abuela, ¿quieres que la hagamos juntas este año? -A Esperanza le gustaba mucho hacer pequeñas actividades con su abuela.

-Venga, ve a mi viejo baúl de madera y tráeme hilo blanco y rojo de dentro de la caja metálica que verás.

Le gustaba dar iniciativa a su nieta y también revelarles pequeños secretos. Todos los días pasaban un tiempo juntas, antes de que regresaran sus padres del trabajo.

Cuando abrió el viejo arcón, la niña preguntó:

-Abuela, ¿debería llevarla siempre? ¿Cuándo me la podré quitar?

Mientras tanto la abuela se levantó para buscar unas tijeras.

-Esperanza, llevamos esto durante todo el mes de marzo para protegernos del sol. Tomaremos un hilo rojo y uno blanco y los trenzaremos juntos ¿Te gustan los colores rojo y blanco juntos?

-Sí, me gustan mucho. Aunque algunos niños en la escuela sólo llevan pulseras de hilo rojo - dijo Esperanza y se sentó al lado de su abuela.

-¿Y tú también la llevabas, abuela?

-Sí, entonces, en mi época, las llevaban los mayores y los pequeños. Era necesario, por supuesto, que nada más acabar marzo nos las quitáramos y que las dejáramos sobre un rosal para cuando pasara una golondrina la recogiera, ya que buscan pajitas para hacer su nido en primavera!

-¡Ay, qué bonito, abuela! ¡Yo también quiero hacerlo! ¡Que tengas un buen mes, abuela! - dijo Esperanza y abrazó a su abuela.

-¡Buen mes y que tengamos buena primavera nosotros y todas las personas, niña mía!

Μαρίνα Ιωαννίδου

«Ναι! Γιαγιά, θέλεις να το φτιάξουμε μαζί φέτος;» Η Ελπίδα πολύ απολάμβανε να κάνει μικρές δραστηριότητες με τη γιαγιά της.

«Έλα, πήγαινε μέχρι το παλιό ξύλινο μπαούλο μου, και φέρε άσπρη και κόκκινη κλωστή μέσα από το μεταλλικό κουτί από μπισκότα που θα δείς». Της άρεσε που έδινε πρωτοβουλία στην εγγονή της, και που της έδειχνε μικρά μυστικά. Είχαν κάθε μέρα το δικό τους χρόνο οι δύο τους, πριν γυρίσουν οι γονείς της από τις δουλειές τους.

Καθώς άνοιγε την παλιά κασέλα, η μικρή ρώτησε: «Γιαγιά, και πρέπει να το φοράω συνέχεια; Πότε θα το βγάλω;»

Η γιαγιά στο μεταξύ είχε σηκωθεί να βρει ένα ψαλίδι. «Αυτό το φοράμε, Ελπίδα μου, όλον το Μάρτη για να μας προστατεύει από τον ήλιο. Θα πάρουμε μια κλωστήσα κόκκινη και μια άσπρη, και θα τις τυλίξουμε μαζί Σου αρέσει το κόκκινο και το άσπρο χρώμα μαζί;»

«Ναι, μου αρέσει πολύ. Μερικά παιδιά όμως στο σχολείο έχω δει ότι φοράνε σκέτο κόκκινο βραχιολάκι» είπε η Ελπίδα και κάθισε δίπλα στην γιαγιά της. «Κι εσύ το φορούσες, γιαγιά;»

«Ναι! Τότε στην εποχή μου το φορούσαμε μικροί μεγάλοι. Έπρεπε μάλιστα, μόλις βγει ο Μάρτης, να το βγάλουμε και να το αφήσουμε πάνω σε μια τριανταφυλλιά, για να περάσει και να το πάρει ένα χελιδόνι, που ψάχνει χορταράκια για να χτίσει τη φωλιά του την άνοιξη».

«Αχ, τι όμορφα, γιαγιά! Κι εγώ θέλω να το κάνω! Καλό μήνα, γιαγιά» είπε η Ελπίδα και αγκάλιασε τη γιαγιά της.

«Καλό μήνα, και να έχουμε Καλή Άνοιξη, εμείς και όλοι οι άνθρωποι, παιδί μου!».

La abuela cogió las dos hebras, las retorció juntas y midió la muñeca de su nieta. La cortó con las tijeras y la pulserita de marzo estuvo lista.

-Abuela, te quiero mucho -le dijo Esperanza.

-¡Y yo te quiero cada día más, mi pequeña Esperanza! -dijo la abuela.

Traducción: Ana Capsir

Revisión: Laura Cardona Sanchis

Η γιαγιά πήρε τις δυο κλωστίτσες, τις στριφογύρισε μεταξύ τους και τις μέτρησε στον καρπό της εγγονής της. Έκοψε με το ψαλιδάκι, και το βραχιολάκι του Μάρτη ήταν έτοιμο.

«Γιαγιά, σε αγαπώ πολύ» της είπε η Ελπίδα.

«Κι εγώ σε αγαπώ κάθε μέρα και πιο πολύ, Ελπίδα μου» είπε η γιαγιά.

4. En búsqueda del amor

María Margiolaki

Es casi navidad. Todos ya han entrado en la fiesta de preparaciones para la gran celebración. ¡Todo tiene que estar listo a tiempo! Ya es invierno, es diciembre y **EL FRÍO** ha empezado a bailar entre las ramas de los árboles. El aire silba mientras pasa levantando las hojas caídas de los árboles, y las nubes parecen un edredón de algodón. El sol a veces se escapa y deja que sus rayos calienten la tierra.

En este hermoso escenario invernal, se oye un ruido extraño y fuerte: “ris-ras, ris-ras, zas”. Pero claro, ¿es posible que falten **LOS DUENDES** en Navidad? Algo deben estar planeando otra vez. Han tomado hachas y sierras y están tratando de cortar el pilar que sostiene la tierra. Y “¡zas!” le dan al pilar y “¡zas!” le vuelven a dar. Pero no hacen solamente eso, son muy escandalosos, aparecen por todas partes, desordenan las cocinas de las amas de casa y comen muchos dulces y tortitas.

LAS ESTRELLAS desde arriba observan todos estos desórdenes y escándalo, ¿pero qué pueden hacer? No los pueden detener. Tienen mucho trabajo por hacer antes de que llegue la navidad. Se estiran todo lo que pueden el uno al otro, tratando de agrandar un poco sus extremidades para ser visibles desde muy lejos. Se sacuden deshaciéndose del polvo excesivo, se sacan brillo para ser de color blanco perla y tiran su polvo de nebulosa mágica que produce el encanto. A veces se cogen de la mano creando diseños lindos en el cielo.

De esa manera, las estrellitas regalan su brillo durante las noches oscuras y ayudan a **LOS ELFOS** a trabajar en el taller de Papá Noel. Debéis saber que por las noches no les queda tiempo para dormir. Así, siguen su trabajo toda la noche. Cogen los regalos, los dividen en grupos, luego los ponen en cajas, las cuales envuelven con papel de regalo de color y preciosas cintas. Si algún juguete está defectuoso, lo arreglan con sus herramientas y continúan felizmente con su trabajo. Muchas veces puedes oír a los elfos cantar y bailar con alegría. ¡Les gusta mucho lo que hacen!

Pero hay otros que también se están preparando para las fiestas navideñas. **LOS MUÑECOS DE NIEVE** han empezado a recoger la nieve más blanca, para tirarla en la Nochebuena y dejar el pueblecito entero blanco. Para encontrar la mejor nieve, suben a las montañas más altas, la recogen y la ponen a un lado y cuando tienen suficiente nieve la hacen rodar desde la montaña creando pequeñas avalanchas. Ellos, desde luego, no pueden resistirse a esa nieve placentera. Se espolvorean entre ellos para ser los muñecos de nieve más blancos de todo el mundo.

4. Αναζητώντας την αγάπη

Μαρία Μαργιολάκη

Πλησιάζουν τα Χριστούγεννα. Όλοι έχουν μπει στο χορό της προετοιμασίας για τη μεγάλη γιορτή. Πρέπει να είναι όλα έτοιμα και στην ώρα τους! Έχει μπει ο χειμώνας, είναι Δεκέμβρης και **Η ΠΑΓΩΝΙΑ** έχει αρχίσει να χορεύει ανάμεσα στα κλαδιά των δέντρων. Ο αέρας σιγοσφυρίζει καθώς χοροπηδά στα πεσμένα φύλλα και τα σύννεφα μοιάζουν με πουπουλένιο πάπλωμα. Ο ήλιος μερικές φορές ξεφεύγει και αφήνει για λίγο τις ακτίνες του να ζεστάνουν τη γη.

Σε αυτό το υπέροχο χειμωνιάτικο σκηνικό, ακούγεται ένας περίεργος εκκωφαντικός ήχος: «χρατς, χρουτς, κρατς, χρουτς». Μα βέβαια, είναι δυνατόν να λείπουν **ΟΙ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ** από τα Χριστούγεννα; Κάτι θα σκαρώνουν πάλι. Έχουν πάρει τσεκούρια και πριόνια και προσπαθούν να κόψουν το στύλο που στηρίζει τη γη. Και δώσ' του ο ένας «χρατς» και δώσ' του ο άλλος «χρουτς». Μα δεν κάνουν μόνο αυτό, είναι πολύ σκανταλιάρηδες, ξετρυπώνουν από παντού και κάνουν άνω-κάτω τις κουζίνες των νοικοκυράδων και τρώνε πολλά γλυκά και τηγανίτες.

ΤΑ ΑΣΤΕΡΙΑ από ψηλά παρατηρούν όλες αυτές τις σκανταλιές, αλλά τί μπορούν να κάνουν; Δεν μπορούν να τους σταματήσουν. Έχουν πολλές δουλειές πριν έρθουν τα Χριστούγεννα. Τεντώνονται όσο μπορούν και το ένα τραβάει το άλλο μπας και μεγαλώσουν λίγο οι ακρούλες τους για να φαίνονται από πολύ μακριά. Ξεσκονίζονται βγάζοντας την περίσσια σκόνη, γυαλίζονται για να είναι αστραφτερά και ρίχνουν λίγη αστερόσκονη που τα κάνει μαγικά. Μερικές φορές πιάνονται χέρι-χέρι φτιάχνοντας όμορφα σχήματα στον ουρανό.

Έτσι, τα αστέρια δίνουν τη λάμψη τους στις κατασκότεινες νύχτες και βοηθούν **ΤΑ ΞΩΤΙΚΑ** να δουλεύουν στο εργαστήρι του Άγιου Βασίλη. Θα ξέρετε, πως αυτές τις μέρες δεν έχουν χρόνο για ύπνο. Συνεχίζουν έτσι τη δουλειά τους, όλο το βράδυ. Παίρνουν τα δώρα, τα χωρίζουν σε ομάδες, τα βάζουν σε κουτιά, και τα τυλίγουν με πολύχρωμα χαρτιά και με όμορφες κορδέλες. Έαν κάποιο παιχνίδι έχει βλάβη, το φτιάχνουν με τα εργαλεία τους και συνεχίζουν χαρούμενα τη δουλειά τους. Πολλές φορές ακούς τα ξωτικά να τραγουδούν και να χοροπηδούν χαρούμενα. Τους αρέσει πολύ αυτό που κάνουν!

Μα και κάποιοι άλλοι προετοιμάζονται για τη μεγάλη γιορτή των Χριστουγέννων. **ΟΙ ΧΙΟΝΑΝΘΡΩΠΟΙ** έχουν αρχίσει και μαζεύουν το πιο λευκό χιόνι, για να το σκορπίσουν την παραμονή των Χριστουγέννων και να γίνει όλη η πλάση κάτασπρη. Για να βρουν το καλύτερο χιόνι, σκαρφαλώνουν στα πιο ψηλά βουνά, το μαζεύουν σε μια μεριά και όταν είναι αρκετό, αρχίζουν και κυλάνε από το βουνό σχηματίζοντας μικρές χιονοστιβάδες. Βέβαια, δεν μπορούν να αντισταθούν σε τέτοιο λαχταριστό χιόνι. Πασπαλίζονται μεταξύ τους ώστε να είναι οι πιο λευκοί χιονάνθρωποι του κόσμου όλου.

Georgia Magoufi

Mientras todos se están preparando, de repente una estrellita cae del cielo. Como si hubiera perdido el camino, como si estuviera buscando a alguien, como si estuviera triste y apenada. No sabe qué hacer, pero tiene que anunciar un suceso importante: “¡El AMOR se perdió!” Pero nadie le presta atención. Están todos tan ocupados... Solamente faltan cinco días para la Nochebuena y nadie puede parar de trabajar.

Al amanecer ya todo ha cambiado. Las estrellitas han perdido su brillo, cada una de ellas está sola y empieza a apagarse poco a poco. Las personas no se hablan entre ellas. Los elfos se llevan los regalos a sus casas. Los muñecos de nieve esconden la nieve en las cuevas. Hasta los escandalosos duendes han sido afectados por la falta de amor y sus travesuras ya no tienen sentido.

La estrellita ya no aguanta toda esta situación. Está pensando que va a tener que convocar una reunión para que decidan qué van a hacer. Está rogando todo el día a cada uno por separado que se ocupe del grave tema de la pérdida de amor. Con mucha dificultad logra reunirlos a todos en el taller de los elfos, a pesar de su mal humor y sus quejas sobre el tiempo perdido. Allí cada uno solo está sentado sosteniéndose la cabeza gruñendo y protestando. La pequeña estrella respira profundamente y al subir el último escalón de la escalera de madera, brilla con toda la fuerza que le queda para que se fijen en ella y la oigan.

Είναι χειμώνας, βέβαια, Δεκέμβρης,
και η Παγωνιά έχει αρχίσει να χορεύει ανάμεσα
στα κλαδιά των δέντρων. Η αλήθεια είναι ότι
αρκετά δέντρα έχουν χάσει τα φύλλα τους
και είναι ολόγυμνα μες τη χειμωνιά.
Ο αέρας σιγοσφυρίζει καθώς χοροπηδά στα
πεσμένα φύλλα και τα σύννεφα μοιάζουν
με ένα λαχταριστό πουπουλένιο πάπλωμα.

Γεωργία Μαγούφη

Εκεί που όλοι ετοιμάζονται, ξάφνου ένα αστέρι πέφτει από τον ουρανό. Σα να έχει χάσει το δρόμο του, σα να ψάχνει κάποιον, σα να είναι σκυθρωπό και στεναχωρημένο. Δεν ξέρει τι να κάνει, κι όμως έχει να ανακοινώσει ένα σημαντικό γεγονός: «Η ΑΓΑΠΗ χάθηκε!». Μα κανένας δεν του δίνει σημασία. Είναι όλοι τόσο απασχολημένοι... Έχουν μείνει μόνο πέντε μέρες μέχρι την παραμονή των Χριστουγέννων και κανένας δεν σηκώνει το κεφάλι του από τη δουλειά.

Μέχρι το ξημέρωμα όλα έχουν αλλάξει. Τα αστέρια έχουν χάσει τη λάμψη τους και το κάθε ένα είναι μόνο του και σβήνει σιγά-σιγά. Οι άνθρωποι δεν μιλούν μεταξύ τους. Τα ζωτικά παίρνουν τα παιχνίδια στα σπίτια τους. Οι χιονάνθρωποι κρύβουν το χιόνι στις σπηλιές. Ακόμα και οι σκανταλιάρηδες καλικάντζαροι έχουν επηρεαστεί από την απουσία της Αγάπης και οι ζαβολιές τους δεν έχουν πια νόημα.

Το αστεράκι δεν αντέχει άλλο με όλη αυτή την κατάσταση. Σκέφτεται ότι θα πρέπει να συγκαλέσουν ένα συμβούλιο ώστε να αποφασίσουν τι θα κάνουν. Όλη την ημέρα παρακαλάει τον καθένα ξεχωριστά να ασχοληθεί με το σοβαρό θέμα της απώλειας της αγάπης. Με πολλή δυσκολία καταφέρνει να τους μαζέψει όλους στο εργαστήριο των ζωτικών, παρ' όλη την γκρίνια τους και τα παράπονά τους για το χάσιμο χρόνου. Εκεί κάθεται ο καθένας μόνος του κρατώντας το κεφάλι του μουρμουρίζοντας και γκριδιάζοντας. Το μικρό αστέρι παίρνει μια μεγάλη ανάσα και ανεβαίνοντας στο τελευταίο σκαλοπάτι της ξύλινης σκάλας, λάμπει με όση δύναμη του έχει απομείνει για να το προσέξουν και να το ακούσουν.

¿Qué opináis? ¿Conseguirán entenderse y llegar a un acuerdo? ¿Buscarán el amor? ¿O continuarán estando malhumorados y callados? Al fin y al cabo, ¿qué es el Amor? ¿Tal vez sea una bella hada? ¿Quizás un globo que se perdió en el cielo? ¿Tal vez sea algo que exista solamente en nuestra imaginación? ¿O quizás sea una niña que ha perdido su camino?

¡Ahora te toca a ti, joven lector!

¡Necesito tu ayuda para adivinar el final de este cuento!

Tu historia puede continuar de una de las siguientes formas:

- 👉 Narración
- 👉 Un dibujo
- 👉 Una poesía/ una canción
- 👉 Una obra de teatro/un sketch

Traducción: Stephania Constantinou

Revisión: Laura Cardona Sanchis

Τί λέτε; Θα καταφέρουν να συνεννοηθούν και να καταλήξουν σε ένα αποτέλεσμα; Θα ψάξουν για την αγάπη; Ή θα συνεχίσουν να είναι σκυθρωποί και αμίλητοι; Τελικά, η αγάπη τι είναι; Μήπως είναι μια όμορφη νεράιδα; Μήπως ένα μπαλόνι που χάθηκε στον ουρανό; Μήπως είναι κάτι που κατοικεί στη φαντασία μας; Ή μήπως είναι ένα μικρό κορίτσι που έχασε το δρόμο του;

Τώρα ήρθε η δική σου σειρά, μικρέ αναγνώστη!

Χρειάζομαι τη βοήθειά σου για να βρω το τέλος της ιστορίας αυτής!

Η ιστορία σου μπορεί να συνεχιστεί με έναν από τους παρακάτω τρόπους :

- 👉 Αφήγηση
- 👉 Ζωγραφική
- 👉 Ποίημα/τραγούδι
- 👉 Θεατρικό έργο/σκετς

5. La Corneja y el Diente

Anastasia Deligianni

-Toma, Corneja, este diente de hueso
y dame uno de hierro
para que pueda roer las habas
para que pueda comerme los garbanzos.

-dijo Cleopatra y, exactamente como su abuela le había aconsejado que hiciera, lanzó su dientecito sobre las tejas de la casa. Más allá, sobre el altísimo nogal de la casa de al lado, volaban en círculos algunas cornejas.

-¿Para qué queréis mi diente? -gritó Cleopatra.

-Cra, cra-, graznaron ruidosamente, como si quisieran asustarla.

-Ocúpate de tus asuntos- le decían.

Cleopatra esperó. Era paciente. Después de una hora, por fin se acercó una corneja, se posó sobre el tejado de la casa y cogió algo con su pico. Después, extendió sus alas y se lanzó a volar en el cielo.

-¡Espera! -gritó Cleopatra- ¿Adónde te llevas mi diente? ¿Qué vas a hacer con él? -y se puso a perseguir a la corneja.

Ciertamente, la corneja volaba más rápido de lo que Cleopatra podía correr, pero de vez en cuando se posaba en la cima de algún árbol, dándole siempre a la niña la oportunidad de no perderla de vista, pero sin permitirle que se acercase demasiado.

Siguieron y siguieron, y Cleopatra no veía el camino por el que corría, ya que tenía sus ojos fijos en la corneja. Y así no se dio cuenta de lo rápidamente que se había alejado de casa, de cómo se encontró en lo más alto de una colina desnuda, cómo descendió por la otra parte y se encontró en un erial, un lugar en el nunca antes había estado. Allí, la corneja, que esperaba sentada en la rama de un almendro, inició nuevamente el vuelo, esta vez más alto y con más ímpetu, desapareciendo de la vista de Cleopatra.

-¿Adónde vas? ¡Espera! -gritó la niña mientras corría; pero comenzó a jadear, pues se había cansado por el largo camino recorrido, y se detuvo.

-Buen día tengas -dijo una voz. -¿Adónde vas, niñita, tú sola por este erial?

Cleopatra miró a su alrededor y vio que entre las rocas del lugar había una viejecita vestida de negro, que parecía ella misma una roca y que estaba liando un ovillo de hilo. El hilo era dorado y su final parecía perderse en la luz del día.

-Buenos días- dijo Cleopatra -voy tras la corneja para ver qué va a hacer con mi diente.

-¡Oh! La corneja se marcha lejos, muy lejos. Más allá de este matorral. Mientras vas allí y regresas, te habrá alcanzado la noche. Y es peligrosa la noche aquí, niña, muy peligrosa.

5. Η Κουρούνα και το Δόντι

Αναστασία Δεληγιάννη

«Πάρε, Κουρούνα, κόκαλο
και δώσ' μου σιδερένιο
να ροκανίζω τα κουκιά,
να τρώω τα ρεβίθια»

Είπε η Κλεοπάτρα και, όπως ακριβώς την είχε συμβουλέψει η γιαγιά της να κάνει, πέταξε το δοντάκι της πάνω στα κεραμίδια του σπιτιού. Πέρα, πάνω από την πανύψηλη καρυδιά του διπλανού σπιτιού έκοβαν κύκλους μερικές κουρούνες.

«Τι το θέλετε το δόντι μου;» φώναξε η Κλεοπάτρα. «Κρα, κρα» έκρωξαν δυνατά εκείνες, σαν να ήθελαν να την τρομάξουν. «Να κοιτάς τη δουλειά σου» της έλεγαν.

Η Κλεοπάτρα περίμενε. Ήταν υπομονετική. Μετά από ώρα, μια κουρούνα πλησίασε επιτέλους, κάθισε στη στέγη του σπιτιού και κάτι έπιασε με το ράμφος της. Μετά άνοιξε τα φτερά της και πέταξε στον ουρανό.

«Περίμενε» φώναξε η Κλεοπάτρα. «Πού το πας το δόντι μου; Τι θα το κάνεις;» και βάλθηκε να κυνηγά την κουρούνα.

Η κουρούνα, βέβαια, πετούσε πιο γρήγορα απ' όσο έτρεχε η Κλεοπάτρα. Όμως κάθε τόσο καθόταν στην κορυφή κάποιου δέντρου, δίνοντας πάντα την ευκαιρία στο κοριτσάκι να μην τη χάνει από τα μάτια της, αλλά και να μην την πλησιάζει πάρα πολύ.

Πήγαιναν και πήγαιναν, κι η Κλεοπάτρα δεν έβλεπε το δρόμο που τραβούσε γιατί είχε τα μάτια της στυλωμένα στην κουρούνα. Κι έτσι δεν κατάλαβε πότε απομακρύνθηκε από το σπίτι, πότε βρέθηκε ψηλά πάνω στο γυμνό λόφο, πότε κατέβηκε από την άλλη μεριά και πότε βρέθηκε στην ερημιά, σε μέρος που δεν είχε ξαναπάει ποτέ. Εκεί η κουρούνα, που περίμενε καθισμένη στο κλαδί μιας αμυγδαλιάς, πέταξε πάλι, αυτή τη φορά πιο ψηλά, πιο δυνατά κι εξαφανίστηκε από τα μάτια της Κλεοπάτρας.

«Πού πας; Περίμενε» φώναξε το κοριτσάκι τρέχοντας, όμως λαχάνιασε. Είχε κουραστεί μετά από τόσο δρόμο που είχε κάνει, και σταμάτησε.

«Καλή σου μέρα» άκουσε μια φωνή. «Πού πας, κοριτσάκι, μόνο σου στην ερημιά;»

Η Κλεοπάτρα κοίταξε γύρω της κι είδε πως ανάμεσα στα βράχια γύρω της, κουρνιασμένη πάνω σε μια πέτρα, καθόταν μια γριούλα μαυροφορεμένη, ίδια βράχος κι αυτή, και τύλιγε ένα κουβάρι. Το νήμα ήταν χρυσό κι έμοιαζε η άκρη του να χάνεται μέσα στο φως της μέρας.

«Καλημέρα» είπε η Κλεοπάτρα. «Πάω να βρω την κουρούνα να δω τι θα κάνει το δόντι μου».

«Ου! Η κουρούνα πάει μακριά, πολύ μακριά. Πέρα από αυτόν το λόγγο. Μέχρι να πας και να γυρίσεις θα σε πιάσει η νύχτα. Κι είναι επικίνδυνη η νύχτα, κοριτσάκι, εδώ, πολύ επικίνδυνη».

-¿Y qué puedo hacer? Tengo que ver para qué quiere mi diente la corneja. ¿Puedes ayudarme, abuela?

-Puedo. El hilo que estoy ovillando es la luz del día. Cuando está todo devanado, termina el día y sólo queda la oscuridad. Después descanso un poco y empiezo de nuevo a desliarlo, y así comienza el próximo día. Para hacerte un favor, no liaré el hilo hasta que no te vea regresar. Pero date prisa porque no puedo esperar por siempre.

Cleopatra dio las gracias a la vieja mujer y comenzó a correr hacia el matorral. Pronto se vio en la necesidad de buscar su camino entre espinosos arbustos. Se encontraba ya sobre una colina llena de antiguas eras cuyas piedras estaban esparcidas sobre la tierra como si fueran los dientes de un dragón. Allí donde las eras terminaban, comenzaba de repente un espeso y oscuro bosque.

En una franja de tierra entre las piedras, un hombre viejo labraba la tierra con un arado de madera. A pesar de que era muy viejo, era ciertamente alto y parecía muy fuerte. Detrás de él, incontables cornejas volaban sobre los surcos que iba dejando. Volaban bajo, hasta llegar al suelo, y parecían dejar caer algo desde sus picos en la tierra excavada. Después, se elevaban a las alturas dibujando círculos en el cielo.

Cleopatra se acercó al viejo.

-¡Hola! -dijo cortésmente.

El viejo, que había llegado al final del terreno, se dio la vuelta y la miró.

-Hola -le dijo. -¿Qué te trae por aquí?

-Quisiera saber qué hace la corneja con mi diente.

-¡Ah!, tu diente -El viejo miró a su alrededor.

-Lo que hacen todas las cornejas con todos los dientes. Los traen aquí y los sembramos juntos -miró al sol en el cielo -este día parece como si no fuera a terminar. ¿Tienes hambre? Ven a comer.

Se sentaron juntos sobre una piedra, debajo de un almendro. El viejo le dio un trozo de su pan, le dio a beber agua de la bota de la que él también había bebido.

Cleopatra sentía curiosidad pero también hambre. Mucha. Primero se comió el pan del viejo y después preguntó:

-¿Por qué sembráis los dientes?

-Debes esperar -le dijo él -mucho... un poco...

Miraban los dos el campo. Se diría que el sol permanecía inmóvil allá en su sitio y no se acercaba al horizonte. De pronto, apareció una nube. Comenzó a llover. Ellos seguían mirando el campo. Dejó de llover, se fue la nube. El sol permanecía en el mismo lugar.

«Και τι να κάνω; Πρέπει να δω τι το θέλει η κουρούνα το δόντι μου. Μπορείς να με βοηθήσεις, γιαγιά;»

«Μπορώ. Το νήμα που μαζεύω είναι το φως της μέρας. Όταν τυλίγεται όλο, η μέρα τελειώνει και μένει μόνο το σκοτάδι. Μετά ξεκουράζομαι λίγο κι αρχίζω και το ξετυλίγω κι έτσι έρχεται η επόμενη μέρα. Για χάρη σου, θα σταματήσω να τυλίγω το κουβάρι, μέχρι να σε δω να γυρίζεις. Βιάσου όμως, γιατί δεν μπορώ να περιμένω για πάντα».

Η Κλεοπάτρα ευχαρίστησε τη γριά κι άρχισε να τρέχει προς το λόγγο. Σύντομα αναγκάστηκε να ψάχνει το δρόμο της ανάμεσα σε χαμηλά αγκαθωτά δέντρα, σε γκορτσιές και κουμαριές και κρانيές. Βρισκόταν πια πάνω σ' ένα λόφο που ήταν γεμάτος παλιά αλώνια. Οι πέτρες τους ήταν σπαρμένες στο χώμα σαν δόντια δράκοντα. Εκεί που τέλειωναν τ' αλώνια άρχιζε απότομα ένα πυκνό, σκοτεινό δάσος.

Σε μια λωρίδα γης ανάμεσά τους, ένα γέρος όργωνε το χώμα μ' ένα ξύλινο αλέτρι. Ήταν πολύ γέρος, όμως ήταν πολύ ψηλός και φαινόταν πολύ δυνατός. Πίσω του, πάνω από τα αυλάκια που άφηνε, πετούσαν αμέτρητες κουρούνες, χαμήλωναν μέχρι τη γη, φαίνονταν σαν να άφηναν κάτι να πέσει από το ράμφος τους μέσα στο σκαμμένο χώμα κι ύστερα σηκώνονταν ψηλά και έκαναν κύκλους στον ουρανό.

Η Κλεοπάτρα πλησίασε το γέρο. «Χαίρετε» είπε ευγενικά. Ο γέρος, που είχε φτάσει στο τέλος του χωραφιού, γύρισε και την κοίταξε. «Γεια σου» της είπε. «Πώς κι από δω;» «Ήθελα να δω τι κάνει η κουρούνα με το δόντι μου» «Α! το δόντι σου». Ο γέρος κοίταξε γύρω του. «Ό,τι κάνουν όλες οι κουρούνες με όλα τα δόντια. Τα φέρνουν εδώ και τα σπέρνουμε μαζί». Κοίταξε τον ήλιο στον ουρανό. «Αυτή η μέρα σήμερα, σαν να μην τελειώνει. Πεινάς; Έλα να φάμε».

Κάθισαν μαζί πάνω σε μια πέτρα, κάτω από μια αμυγδαλιά. Ο γέρος της έδωσε ψωμί από το ψωμί του, της έδωσε νερό από το ασκί που έπινε κι αυτός.

Η Κλεοπάτρα ήταν περίεργη αλλά πείναγε κιόλας. Πολύ. Έφαγε πρώτα το ψωμί του γέρου κι ύστερα ρώτησε: «Γιατί τα σπέρνετε τα δόντια;» «Πρέπει να περιμένεις» της είπε εκείνος, «πολύ... λίγο...» Κοίταζαν κι οι δύο το χωράφι. Ο ήλιος λες κι είχε κολλήσει στη θέση του και δεν προχωρούσε. Σε λίγο ήρθε ένα σύννεφο. Έπιασε βροχή. Αυτοί συνέχιζαν να κοιτούν το χωράφι. Η βροχή σταμάτησε, το σύννεφο πέρασε. Ο ήλιος παρέμενε στην ίδια θέση.

Alekos Kaniaris Ortiz

Tranquila, casi imperceptiblemente al principio, la tierra comenzó a abrirse. Algo crecía y comenzaba a sobresalir de ella. En algunos lugares, cierto color podía verse aquí y allá, un brillo, un resplandor. Y después comenzaron a aparecer criaturas grandes y pequeñas, criaturas salidas de mitos, cuentos, sueños. Un enorme dragón aquí, un caballo alado allí, un lobo con rostro humano más allá. Salían del suelo, se sacudían la tierra de encima y después, lentamente pero con seguridad, se perdían entre los altos árboles del oscuro bosque.

-¡Ahí está mi diente! -dijo Cleopatra un poco después. Un bellissimo pájaro surgió de la tierra y voló alto hacia el cielo. Su cabeza era de un azul profundo, el cuello violeta y verde, verde y amarillo el cuerpo y de color escarlata eran las alas y la larga cola. Voló una vez alrededor de la cabeza de Cleopatra y después descendió hacia donde estaba ella y se posó a su lado. Cleopatra lo tomó en sus brazos y lo besó. El pájaro acomodó su cabeza en el cuello de la niña y después extendió las alas y voló también hacia el bosque.

-¿Te volveré a ver? -le preguntó Cleopatra.

Αλέκος Κανιάρης Ορτίθ

Ήσυχια, σχεδόν ανεπαίσθητα στην αρχή, το χώμα άρχισε να σκάει. Κάτι μεγάλωνε και θέριευε μέσα του. Μερικές μεριές κάποιο χρώμα φαινόταν εδώ κι εκεί, μια λάμψη, ένα φέγγισμα. Κι ύστερα άρχισαν να βγαίνουν-πλάσματα μεγάλα και μικρά, πλάσματα βγαλμένα από μύθους, παραμύθια, όνειρα. Ένας τεράστιος δράκος εδώ, ένα φτερωτό άλογο πιο κει, ένας λύκος με πρόσωπο ανθρώπινο παραπέρα. Έβγαιναν από τη γη, τίνιζαν το χώμα από πάνω τους κι ύστερα, αργά μα σίγουρα, χάνονταν ανάμεσα στα ψηλά δέντρα του σκοτεινού δάσους.

«Να το δόντι μου» είπε η Κλεοπάτρα μετά από λίγο. Ένα πανέμορφο πουλί ξεχύθηκε από το χώμα ψηλά στον ουρανό. Το κεφάλι του ήταν βαθύ μπλε, ο λαιμός μενεξεδής και πράσινος, πράσινο και κίτρινο το σώμα και φλογάτα τα φτερά κι η μακριά ουρά.

Έκανε ένα γύρο πάνω από το κεφάλι της Κλεοπάτρας κι ύστερα χαμήλωσε προς το μέρος της και κάθισε δίπλα της. Η Κλεοπάτρα το αγκάλιασε και το φίλησε. Το πουλί έτριψε το κεφάλι του στο λαιμό της και μετά άνοιξε τα φτερά του και πέταξε κι αυτό προς το δάσος.

«Θα σε ξαναδώ;» του φώναξε η Κλεοπάτρα.

-Volverás a verlo -le dijo el viejo. -Unas veces cuando tú quieras y otras cuando quiera él.

-¿Y los otros dientes que se me van a caer? ¿Se convertirán también en pájaros?

-Se convertirán en otras criaturas, pero serán siempre tuyas. Cuando creces, ¿sabes?, pierdes también otras cosas además de los dientes.

-¿Y las encontraré alguna vez, como al pájaro?

-Sí. Algunas veces ansiarán verte. Otras veces, por mucho que quieras verlas, ellas se esconderán de ti. Pero nunca te olvidarán. Ni tú debes olvidarlas. Se enfadan cuando las olvidan.

-Lo recordaré -dijo Cleopatra muy seria.

Un poco más tarde, miró al sol que estaba fijo en el mismo lugar.

-Debo irme -dijo.

-Oh, sí -le dijo el viejo sonriendo. -Es hora de que me eche yo también a dormir.

Cleopatra descendió por la colina. Caminó, caminó y llegó de nuevo allí donde estaba la anciana, que sonrió nada más verla.

-¿En qué criatura se convirtió tu diente? -le preguntó.

-En un pájaro. El pájaro del fuego -dijo Cleopatra.

La anciana asintió inclinando su cabeza, tomó la madeja que había dejado a su lado y comenzó a ovillarla. Cleopatra se despidió de la anciana y tomó el camino hacia su casa.

Traducción: Emmanuel Vinader Núñez

Revisión: Laura Cardona Sanchis

«Θα το ξαναδείς» της είπε ο γέρος. Μερικές φορές όταν θα το θέλεις εσύ, άλλες, όταν θα το θέλει εκείνο».

«Και τα άλλα δόντια που πρόκειται να χάσω; Θα γίνουν κι αυτά πουλιά;»

«Θα γίνουν άλλα πλάσματα, θα 'ναι όμως πάντα δικά σου. Μεγαλώνοντας, ξέρεις, χάνεις κι άλλα πράγματα πέρα από τα δόντια σου».

«Και θα τα συναντώ κάποτε; Όπως το πουλί;»

«Ναι. Άλλες φορές θα λαχταρούν να σε δουν. Άλλες φορές, όσο και να θέλεις εσύ να τα δεις, εκείνα θα σου κρύβονται. Όμως δεν σε ξεχνάνε ποτέ. Ούτε κι εσύ να τα ξεχάσεις. Θυμώνουν όταν τα ξεχνάνε».

«Θα το θυμάμαι» είπε σοβαρά η Κλεοπάτρα. Μετά από ώρα κοίταξε τον ήλιο που ήταν καρφωμένος στην ίδια θέση. «Πρέπει να φύγω» είπε. «Ε, ναι» της είπε γελώντας ο γέρος. «Κάποτε πρέπει κι εγώ να πέσω να κοιμηθώ».

Η Κλεοπάτρα κατέβηκε το λόφο. Προχώρησε, προχώρησε κι έφτασε πάλι εκεί που ήταν η γριά. Εκείνη μόλις την είδε της χαμογέλασε. «Τι πλάσμα έγινε το δόντι σου;» τη ρώτησε. «Ένα πουλί. Το πουλί της φωτιάς» είπε η Κλεοπάτρα. Η γριά κούνησε το κεφάλι της, πήρε το κουβάρι της που το είχε αφήμένο δίπλα της κι άρχισε να το τυλίγει. Η Κλεοπάτρα χαιρέτησε τη γριά και πήρε το δρόμο για το σπίτι της.

6. La Corona de Flores

Tremedal Ortiz Soriano

Es primero de mayo y, como cada año, Dímitra y su familia han ido a pasar el día en el campo para celebrar la llegada de la primavera. Sin embargo, este año es diferente a otras veces. Todos están un poco más tristes y a la madre de Dímitra de vez en cuando se le escapa una lágrima que retira de la mejilla suavemente con la palma de la mano, dejando lugar a una emocionada sonrisa. Es el primer primero de mayo que no están todos juntos, en navidad murió la tía Dímitra, la abuela de Dímitra. Las dos se llamaban igual, siguiendo la tradición de poner a los nietos el mismo nombre que los abuelos.

La tía Dímitra vivía en aquel pueblo cercano a Thiva, a unos 70 kilómetros de Atenas, donde iba siempre toda la familia para celebrar el comienzo de la primavera: llegaban por la mañana y allí estaba siempre ella, con su sonrisa y sus pastas recién hechas, esperándoles con impaciencia para ir todos juntos al campo que hay al lado de la casa familiar. Siempre se repetía el mismo ritual cuando la familia llegaba: la tía abrazaba primero de todo a su hija, la madre de Dímitra, y, riendo, año tras año, le decía: «¡Perséfone, qué ganas tenía de verte!»; la niña no entendía por qué su abuela le cambiaba el nombre a su madre todos los años por la misma fecha. Hasta que un día se decidió a preguntárselo. Ésta le contó la extraña historia de la diosa Dímitra y su hija Perséfone. Perséfone vivía durante seis meses bajo tierra con su esposo Plutón en el Hades, el mundo de los muertos y los espíritus de los griegos antiguos, y seis meses en la superficie de la tierra, junto a su madre Dímitra. El primero de mayo resultaba que era justo el día que Perséfone regresaba del Hades para visitar a su madre. Todo encajaba.

6. Το Πρωτομαγιάτικο Στεφάνι

Tremedal Ortiz Soriano

Είναι πρωτομαγιά και, όπως κάθε χρόνο, η Δήμητρα και η οικογένειά της έχουν βγει στην εξοχή για να γιορτάσουν τον ερχομό της άνοιξης. Όμως, φέτος τα πράγματα είναι διαφορετικά σε σχέση με άλλες χρονιές. Όλοι φαίνονται κάπως πιο λυπημένοι και στη μητέρα της Δήμητρας που και που της ξεφεύγει ένα δάκρυ που απαλά το διώχνει με το χέρι της αντικαθιστώντας το με ένα συγκινημένο χαμόγελο. Είναι η πρώτη πρωτομαγιά που δεν είναι όλοι μαζί καθώς η γιαγιά Δήμητρα, η γιαγιά της Δήμητρας, πέθανε τα Χριστούγεννα. Είχαν το ίδιο όνομα, ακολουθώντας την παράδοση να παίρνουν τα εγγόνια τ' όνομα των παππούδων.

Η γιαγιά Δήμητρα ζούσε σ' ένα χωριό κοντά στη Θήβα, γύρω στα 70 χιλιόμετρα απ' την Αθήνα, όπου πάντα μαζευόταν όλη η οικογένεια για να καλωσορίσει την άνοιξη: φτάνανε το πρωί και αυτή πάντα εκεί, με το χαμόγελό της και τα φρεσκοψημένα γλυκά, τους περίμενε ανυπόμονα για να πάνε στο χωράφι που βρισκόταν δίπλα στο πατρικό σπίτι. Πάντα επαναλαμβανόταν η ίδια τελετή όταν έφτανε η οικογένεια: η γιαγιά αγκάλιαζε πρώτα απ' όλους την κόρη της, τη μητέρα της Δήμητρας και γελώντας της έλεγε κάθε χρονιά: «Περσεφόνη! Επιτέλους σε βλέπω!». Το κοριτσάκι δεν καταλάβαινε γιατί η γιαγιά της κάθε χρόνο την ίδια ημερομηνία άλλαζε το όνομα της μητέρα της μέχρι που μια καλή μέρα αποφάσισε να τη ρωτήσει. Εκείνη της διηγήθηκε την πρωτόγνωρη ιστορία της θεάς Δήμητρας και της κόρη της Περσεφόνης η οποία ζούσε για έξι μήνες με το σύζυγό της Πλούτωνα κάτω από τη γή, στον Άδη, τον κάτω κόσμο των αρχαίων Ελλήνων, και άλλους έξι μήνες στην επιφάνεια της γης με τη μητέρα της Δήμητρα. Η πρώτη Μαΐου ήταν ακριβώς η μέρα που η Περσεφόνη επέστρεφε από τον Άδη για να επισκεφτεί τη μητέρα της. Τώρα όλα είχαν νόημα.

Aquel día de primero de mayo Dímitra y sus primos recolectaban las flores más bonitas, siempre dejando el tallo bien largo para que se pudieran enrollar fácilmente en la corona. Después se las daban a la tía que añadía ortigas y ajos para evitar lo que ella llamaba *el mal de ojo*. A continuación, la anciana cortaba unas ramas tiernas y elásticas de la parra que cubría la entrada de la casa y enrollaba alrededor los tallos de las flores. El resultado eran preciosas coronas para que todos pudieran colgarlas en las puertas de sus casas y celebrar así la primavera, el triunfo del verano sobre el invierno, de la vida sobre la muerte, como decían los antiguos griegos. Y además, acordarse del pueblo y de la tía Dímitra que se quedaba allí sola cuando todos volvían a Atenas, como repetía la anciana con una sonrisa cuando los despedía al acabar el día.

Este año la familia de Dímitra recogía las flores en silencio y todos comprendían que la muerte era aquello: ausencia. Dímitra también pensaba en su abuela en aquellos momentos, pero siempre la recordaba riéndose, así que su recuerdo no le producía tristeza. En Navidad cuando habían ido al pueblo y la tía Dímitra no estaba para recibirlos, le habían dicho que se había ido de viaje. Pero, a Dímitra le pareció muy extraño que justo cuando ella –que era su nieta favorita, como le confesaba siempre que estaban solas– llegaba, la tía se hubiera marchado. Algo no acababa de ir bien. Así que Dímitra empezó a preguntar detalles sobre dónde había ido su abuela de vacaciones, hasta que su madre, de repente, se puso a llorar y entonces la niña entendió lo que había sabido desde el principio: que su abuela había muerto.

Después le habían dicho que la tía estaba en el cielo, otro lugar donde Dímitra no se podía imaginar a su abuela. ¿Qué iba a hacer ella allí arriba, tan lejos de las plantas y las flores que tanto le gustaban? Recordaba cuando le contaba con orgullo, mirando los campos de trigo de Thiva, el significado del nombre que compartían: Dímitra era la antigua diosa de la agricultura, del campo y de las plantas.

Desde que había muerto su abuela, Dímitra trataba de imaginársela en algún lugar para que no desapareciera en su memoria. Pero, no lo había logrado hasta aquella mañana de primavera con cada flor que recogía era como si la sintiese más cerca, como si la vida realmente hubiera vencido a la muerte, como si la experta mano de la anciana la guiara para descubrir las flores más bonitas y extrañas.

Εκείνη την ημέρα της πρωτομαγιάς η Δήμητρα και τα ξαδελφάκια της μάζευαν τα πιο όμορφα λουλούδια, αφήνοντας αρκετό κοτσάνι για να μπορούν να τυλιχτούν εύκολα στο στεφάνι. Η γιαγιά μετά έπαιρνε το στεφάνι και του έβαζε τσουκνίδες και σκόρδα, για να ξορκίζεται αυτό που αυτή ονόμαζε *το κακό μάτι*. Στη συνέχεια, έκοβε μερικά τρυφερά και ευλύγιστα κλαδιά από τη μεγάλη κληματαριά που σκέπαζε την είσοδο του σπιτιού και τύλιγε με αυτά τα κοτσάνια των λουλουδιών. Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας ήταν υπέροχα στεφάνια που ο καθένας μπορούσε να τα κρεμάσει στην πόρτα του σπιτιού του και να γιορτάσει έτσι την άνοιξη, τον θρίαμβο του καλοκαιριού έναντι του χειμώνα, της ζωής επί του θανάτου, όπως έλεγαν και οι αρχαίοι Έλληνες. Και επίσης, για να θυμούνται το χωριό και τη γιαγιά Δήμητρα που έμενε εκεί μόνη της όταν όλοι γύριζαν στην Αθήνα, όπως τους έλεγε με ένα χαμόγελο καθώς αποχαιρετιόντουσαν το βράδυ.

Φέτος η οικογένεια της Δήμητρας μάζευε τα λουλούδια σιωπηλά και όλοι καταλάβαιναν ότι ο θάνατος είναι αυτό ακριβώς: απουσία. Και η Δήμητρα τότε σκεφτόταν τη γιαγιά της αλλά τη θυμόταν πάντα γελαστή, έτσι η ανάμνησή της δεν της προξενούσε λύπη. Τα Χριστούγεννα όταν είχαν έρθει στο χωριό και η γιαγιά δεν ήταν εκεί για να τους καλοδεχθεί, είπαν στο κοριτσάκι ότι είχε πάει ταξίδι. Της Δήμητρας όμως της φαινόταν πολύ παράξενο να επισκέφτεται τη γιαγιά της και αυτή να έχει φύγει - ήταν η αγαπημένη της εγγονή, κάτι που της έλεγε πάντα όταν ήταν μόνες τους. Κάτι περίεργο συνέβαινε. Έτσι η Δήμητρα άρχισε να ρωτάει λεπτομέρειες για το που είχε πάει διακοπές η γιαγιά εως ότου η μητέρα της ξαφνικά άρχισε να κλαίει και τότε το κορίτσι αντιλήφθηκε αυτό που γνώριζε απ' την αρχή: ότι η γιαγιά της είχε πεθάνει.

Μετά της είπαν ότι η γιαγιά ήταν στον ουρανό, ένα άλλο μέρος όπου η Δήμητρα δεν μπορούσε να φανταστεί τη γιαγιά. Τί θα έκανε εκεί πάνω, τόσο μακριά από τα φυτά και τα λουλούδια που τόσο αγαπούσε; Θυμόταν όταν της διηγόταν με περηφάνια, κοιτάζοντας τα χωράφια σιταριού της Θήβας, την προέλευση του ονόματός τους: Δήμητρα ήταν η αρχαία θεά της γεωργίας, του κάμπου και των φυτών.

Αφότου είχε πεθάνει η γιαγιά της, η Δήμητρα προσπαθούσε να τη φανταστεί σε κάποιο μέρος έτσι ώστε να μην ξεθωριάσει από τη μνήμη της. Αλλά, δεν το είχε καταφέρει έως ότου έφτασε εκείνο το ανοιξιιάτικο πρωινό και με κάθε λουλούδι που μάζευε ήταν σαν να την ένιωθε πιο κοντά, σαν η ζωή να είχε νικήσει το θάνατο, σαν το γνωστικό χέρι της γιαγιάς να την καθοδηγούσε να ανακαλύψει τα πιο όμορφα και πρωτότυπα λουλούδια.

Aleko Kaniaris Ortiz

Al final fue la madre de Dímitra la que tuvo que tejer la corona de flores este año, no estaba tan bien hecha como las de la tía, pero aguantó sin deshacerse hasta que la colgaron en la puerta de la casa de Atenas; y allí permaneció todo un año hasta la primavera siguiente. Los colores de las flores se marchitaban y la corona adquiría unos tonos ocres, se volvía con el paso de los meses como de oro. Cada vez que Dímitra salía de su casa veía la corona y se acordaba de su abuela y del campo, donde por fin había conseguido imaginársela, rodeada siempre de trigo y de flores, esperándola cada primavera para tejer una nueva corona que le haría compañía todo el año.

Revisión: Laura Cardona Sanchis

Αλέκο Κανιάρης Ορτίθ

Τελικά φέτος ήταν η μητέρα της Δήμητρας αυτή που έπλεξε το πρωτομαγιάτικο στεφάνι, όχι τόσο καλά όπως η γιαγιά, αλλά άντεξε χωρίς να λυθεί μέχρι που το κρέμασαν στην πόρτα του σπιτιού στην Αθήνα, και εκεί έμεινε όλο το χρόνο μέχρι την επόμενη άνοιξη. Τα λουλούδια ξεραινότουσαν και το στεφάνι αποκτούσε τόνους ώχρας και με το πέρασμα των μηνών το χρώμα γινόταν χρυσαφένιο. Κάθε φορά που η Δήμητρα έβγαινε απ' το σπίτι της, έβλεπε το στεφάνι και θυμόταν τη γιαγιά της και τα χωράφια όπου επιτέλους είχε κατορθώσει να την φανταστεί να βρίσκεται, περιτριγυρισμένη πάντα από σιτάρι και λουλούδια, περιμένοντας την εγγονή της κάθε άνοιξη για να πλέξουν ένα καινούργιο στεφάνι που θα της κρατούσε συντροφιά όλο το χρόνο.

Μετάφραση: Σπύρος Κανιάρης

Adaptación de un cuento

Origen: Megalojóri, Santorini.

7. El molinero y el asceta

Stella Kontogianni

Érase una vez un asceta (un monje) que vivía en lo alto de una montaña en el Monte Athos que se encuentra en la península este de Calcídica (Macedonia central, Grecia). Día y noche le rogaba a Dios que le mostrara en qué lugar le clasificaría cuando muriera. De tantos ruegos, Dios se apiadó de él y le dijo:

-Te voy a llevar con el tío Nicolás el molinero.

Al asceta le parecieron mal esas palabras y se decía para sí: "Pero, si yo soy un asceta, no tengo casa, mi morada es el suelo, vivo en las montañas junto con las fieras, con sol y con frío, con lluvia y con nieve, mi comida es un pedazo de pan eucarístico de la iglesia y un poco de agua. ¿Por qué me diría Dios que me llevará con el molinero?"

En seguida pensó en ir él mismo a casa del tío Nicolás el molinero, para ver con sus propios ojos qué es era lo que hacía. Así que cogió una barca y fue a ver por sí mismo qué hacía el molinero para que Dios quisiera llevarle con él.

Desde la lejanía, a medida que se acercaba, pudo divisar una isla salvaje de rocas afiladas que descendían hacia el mar; se estremeció al contemplar las rocas negras y los escarpados acantilados. Luego bajó al puerto de Yalós y allí vio unos arrieros que estaban esperando con sus burros. Preguntó a un arriero si podía llevarle a la casa del tío Nicolás el molinero. El arriero no perdió el tiempo, le ayudó a subir al burro y juntos tomaron el camino hacia el pueblo del molinero. El asceta miró a su alrededor y se desconcertó; la tierra de los campos parecía ceniza y sobre ellos había plantadas miles de pequeñas canastas.

7. Ο μυλωνάς κι ο ασκητής

Στέλλα Κοντογιάννη

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας ασκητής (μοναχός) που ζούσε πάνω ψηλά σε ένα βουνό στο Άγιο Όρο που βρίσκεται στη ανατολική χερσόνησο της Χαλκιδικής, στην κεντρική Μακεδονία (Ελλάδα). Μέρα νύχτα παρακαλούσε το Θεό να του δείξει σε ποια θέση θα τον κατατάξει άμα πεθάνει. Ο Θεός από τα πολλά του παρακάλια τον λυπήθηκε και του είπε: “Θα σε βάλω μαζί με τον μπάρμπα Νικόλα το μυλωνά στο νησί της Σαντορίνης”. Όταν το άκουσε αυτό ο ασκητής πολύ του κακοφάνηκε, και μονολογούσε παραπονεμένος: “Μα καλά, εγώ είμαι ασκητής, δεν έχω σπίτι, μένω κάτω στο χώμα, ζω μέσα στα βουνά μαζί με τα άγρια θηρία, μέσα στον ήλιο και μέσα στο κρύο, μέσα στη βροχή και το χιόνι, το φαγητό μου είναι ένα κομμάτι ψωμί από το αντίδωρο της εκκλησίας και λίγο νερό. Μα γιατί ο Θεός μου είπε πως θα με βάλει μαζί με εκείνον το μυλωνά;”

Μια και δυο σκέφτηκε να πάει ο ίδιος στο σπίτι του μπάρμπα Νικόλα του μυλωνά, να δει με τα ίδια του τα μάτια τι κάνει αυτός. Μπήκε λοιπόν σε μια βάρκα και πήγε να δει ο ίδιος τι έκανε ο μυλωνάς για να τον βάλει ο θεός μαζί του.

Καθώς πλησίαζε είδε από μακριά ένα άγριο νησί, με απότομα βράχια που κατέβαιναν στη θάλασσα, τρόμαξε κοιτάζοντας τα μαύρα βράχια και τους απότομους γκρεμούς. Κατέβηκε λοιπόν στο Γυαλό κι εκεί είδε μερικούς αγωγιάτες να περιμένουν με τα γαϊδουράκια τους. Ρώτησε έναν αγωγιάτη, αν μπορούσε να τον πάει στο σπίτι του μπάρμπα Νικόλα του μυλωνά. Ο αγωγιάτης δεν έχασε καιρό, τον βοήθησε να ανέβει στο γαϊδουράκι και πήρανε μαζί το δρόμο για το χωριό του μυλωνά. Ο ασκητής κοιτούσε γύρω του κι απορούσε, τα χωράφια είχαν χώμα που έμοιαζε με στάχτη και πάνω τους ήταν φυτεμένα ψ χιλιάδες μικρά καλαθάκια.

-¿Qué son esas canastas? -preguntó el asceta al arriero.

-Son viñedos, santo señor -le dijo el arriero- como aquí en Santorini tenemos vientos muy fuertes que levantan polvo y piedras pequeñas y estropean las uvas, trenzamos nuestras vides en canastas.

Carina Stylianou

El asceta movió la cabeza perplejo. Siguieron el sendero hasta llegar a un pequeño pueblo. En el pueblo había casas excavadas en la roca y delante de una de ellas había un molino blanco con las aspas abiertas.

-Mira, ahí vive el tío Nicolás el molinero -dijo el arriero, le besó la mano y el asceta se bajó del burro para continuar su camino a pie.

La esposa del molinero estaba lavando fuera, en el patio, cuando vio al asceta que se acercaba hacia ella.

“Τι είναι αυτά τα καλάθια” ρώτησε ο ασκητής τον αγωγιάτη.

“Είναι αμπέλια, άγιε δέσποτα” του είπε ο αγωγιάτης. “Επειδή εδώ στη Σαντορίνη έχουμε πολύ δυνατούς ανέμους και σηκώνεται σκόνη και μικρά πετραδάκια και χαλάνε τα σταφύλια, πλέκουμε τα αμπέλια μας σε καλάθια”.

Καρίνα Στυλιανού

Ο ασκητής κούνησε το κεφάλι του απορημένος. Συνέχισαν το μονοπάτι μέχρι που έφτασαν σε ένα μικρό χωριό. Το χωριό είχε σπίτια σκαμμένα στο βράχο και έξω από ένα βρισκόταν ένας άσπρος μύλος με ανοιχτά τα φτερά του.

“Να εκεί μένει ο μπάρμπα Νικόλας ο μυλωνάς” του είπε ο αγωγιάτης, φίλησε το χέρι του κι ο ασκητής κατέβηκε από το γαϊδουράκι να συνεχίσει το δρόμο του με τα πόδια.

Η γυναίκα του μυλωνά ήταν έξω στην αυλή και έπλενε, όταν είδε τον ασκητή να έρχεται προς το μέρος της.

-Bienvenido, santo del Señor -dijo la mujer, y el asceta entró en el patio, la saludó y le pidió que le dejara dormir esa noche en un rincón del patio porque su ermita (asceterio) estaba muy lejos y no le daría tiempo ir antes del anochecer.

Ella con mucho gusto le dijo:

-Es un placer, santo del Señor, que se aloje con nosotros.

Y le preparó la cama de su esposo y de ella para que durmiera. Puso la mesa para que comiera y en ese momento entró en la casa el molinero sonriendo.

-¿Cómo te ha ido hoy? -le preguntó a su esposa.

-Bien, marido mío -ella respondió- y Dios nos ha enviado a este santo señor, que se quedará con nosotros esta noche porque no tiene suficiente tiempo para ir a su monasterio.

El molinero se alegró mucho y le preguntó a su esposa:

-¿Te has ocupado de él? ¿Le has dado de comer y de beber, le has hecho la cama para que descanse, ya que pasa toda su vida durmiendo sobre las piedras y el suelo?

El monje terminó de cenar y les dijo al molinero y su esposa que no se fueran de su cama y que él podía dormir muy bien en un rincón del patio. Se sentó el molinero en la mesa para comer y nada más fue a probar el primer bocado tocaron a la puerta. Era una vecina.

-Tío Nicolás -le dice- disculpa por venir a estas horas, pero es que me he quedado sin harina, y he traído esta bolsita con granos de trigo para que me los muelas para mis hijos.

Él, sin quejarse, se levantó de la mesa y con mucho gusto cogió la bolsa y fue al molino a molerlos. Cuando terminó, volvió a su casa para cenar. Sin embargo, pasados unos minutos, se oyeron gritos y peleas que provenían de algún lugar. El molinero y su esposa se sorprendieron y ella le dijo al molinero:

-Ve a separarlos, Nicolás, porque van a matarse.

El molinero, sin perder el tiempo, dejó la cena para conciliar a los que se estaban peleando. Luego regresó a su casa, terminó de cenar y se acostó.

“Καλώς τον άγιο του Θεού” είπε η γυναίκα κι ο ασκητής πέρασε μέσα στην αυλή, τη χαιρέτησε και την παρακάλεσε να τον αφήσει να κοιμηθεί εκείνο το βράδυ σε μια γωνιά της αυλής γιατί το ασκηταριό του (μοναστήρι) ήταν πολύ μακριά και δεν θα προλάβαινε να πάει πριν νυχτώσει. Εκείνη με μεγάλη ευχαρίστηση του λέει: “Μετά χαράς άγιε του Θεού να μείνεις μαζί μας” και μάλιστα του έστρωσε να κοιμηθεί στο κρεβάτι τους. Του έστρωσε το τραπέζι για φαγητό και εκείνη την ώρα μπήκε στο σπίτι ο μυλωνάς χαμογελαστός.

“Πώς πέρασες σήμερα;” ρωτάει τη γυναίκα του.

“Καλά, άντρα μου” απάντησε εκείνη. “Ο Θεός μας έστειλε κι αυτό τον άγιο δέσποτα που θα μείνει απόψε μαζί μας γιατί δεν προλαβαίνει να πάει στο μοναστήρι του”.

Ο μυλωνάς χάρηκε πάρα πολύ και ρώτησε τη γυναίκα του: “Τον περιποιήθηκες; Του έβαλες να φάει και να πιει; Του έστρωσες το κρεβάτι να ξεκουραστεί, που όλη του τη ζωή κοιμάται πάνω στις πέτρες και στα χώματα;”

Ο μοναχός τελείωσε το φαγητό του κι είπε στο μυλωνά και στη γυναίκα του να μη φύγουνε από το κρεβάτι τους κι ότι εκείνος μια χαρά θα μπορούσε να κοιμηθεί σε μια γωνιά της αυλής. Κάθισε και ο μυλωνάς στο τραπέζι να φάει και μόλις πήγε να φάει την πρώτη μπουκιά χτύπησε η πόρτα. Ήταν μια γειτόνισσα.

“Μπάρμπα Νικόλα” του λέει “χίλια συγνώμη που ήρθα τέτοια ώρα, μα μου τελείωσε το αλεύρι και έφερα αυτό το σακουλάκι σιτάρι για να μου φτιάξεις λίγο να έχω για τα παιδιά μου”.

Εκείνος, χωρίς να γκρινιάξει, σηκώθηκε από το τραπέζι κι ευχαρίστως πήρε το σακουλάκι να πάει στο μύλο να το αλέσει. Μόλις τελείωσε, γύρισε πίσω στο σπίτι του να φάει. Σε λίγο όμως ακούστηκαν φωνές και τσακωμοί από κάπου. Ο μυλωνάς κι η γυναίκα του τρόμαξαν και η γυναίκα λέει στο μυλωνά:

“Πήγαινε Νικόλα να τους χωρίσεις γιατί θα σκοτωθούν”.

Ο μυλωνάς χωρίς να χάσει καιρό άφησε πάλι το φαγητό του για να τρέξει να συμφιλιώσει αυτούς που τσακώνονταν. Κατόπιν γύρισε και πάλι στο σπίτι του, τελείωσε το φαγητό του κι έπεσε να κοιμηθεί.

Nada más quedarse dormido se despertó uno de sus hijos, se puso a llorar y a pedir agua. El molinero inmediatamente se levantó y salió a sacar agua de la cisterna, porque estaba oscuro y a su mujer le daba miedo salir. Le llevó el agua a su hijo, él se la bebió y se tranquilizó. En cuanto volvió a la cama y se acostó, se despertó el otro hijo llorando:

-Padre, me duele la tripa.

El molinero se levantó para encender el horno y preparar algo caliente para que se le pasara el dolor de estómago al niño. Cuando el molinero volvió a su cama estaba a punto de amanecer. Apenas durmió una hora y se preparó para ir al molino a trabajar.

Fotografía: Stella Kontogianni

Entonces el monje se arrodilló, alzó los ojos al cielo y le pidió perdón a Dios por lamentarse al saber que lo llevaría con el molinero cuando muriera y pasara a mejor vida.

El asceta (monje) se fue contento de la casa del molinero y ellos continuaron su vida con tranquilidad y sencillez.

Traducción: Laura Cardona Sanchis

Revisión: Vasiliki Rouska

Μόλις τον πήρε λίγο ο ύπνος ξύπνησε το ένα του παιδί κι άρχισε να κλαίει και να ζητά νερό. Ο μωλυνάς αμέσως σηκώθηκε και βγήκε έξω να πάρει νερό από τη στέρνα, γιατί ήταν σκοτεινά κι η γυναίκα του φοβόταν να βγει. Έφερε το νερό του παιδιού του κι εκείνο ήπιε και ησύχασε. Μόλις ξάπλωσε και πάλι στο κρεβάτι του ξύπνησε το άλλο του παιδί και έκλαιγε:

“Πατέρα, πονάει η κοιλιά μου”.

Ο μωλυνάς σηκώθηκε να ανάψει το φούρνο να φτιάξει ένα ζεστό για να περάσει ο κοιλόπονος του παιδιού. Μόλις γύρισε ο μωλυνάς στο κρεβάτι του κόντευε σχεδόν να ξημερώσει. Ίσα ίσα που κοιμήθηκε μια ώρα και ετοιμάστηκε να πάει στο μύλο για δουλειά.

Φωτογραφία: Στέλλα Κοντογιάννη

Τότε ο μοναχός γονάτισε, σήκωσε τα μάτια στον ουρανό και ζήτησε συγχώρεση από το Θεό για το παράπονό του που του είπε πως θα τον βάλει μαζί με το μωλυνά όταν πεθάνει και πάει στην άλλη ζωή.

Ο ασκητής (μοναχός) έφυγε ευχαριστημένος από το σπίτι του μωλυνά κι αυτοί συνέχισαν τη ζωή τους ήρεμα κι απλά.

Pogoni es una región de Epiro, en la frontera greco-albanesa. Tres montañas la delimitan: Murgana, Bósovo y Nemértsica; y dos la separan: Casidiaris y Cutsócrano. Los pueblos de la región se van despoblando poco a poco. La principal ocupación es la ganadería, y la única diversión de los hombres es la caza y las horas en el café. La perdiz es un ave muy significativa en la tradición helénica y en los cuentos: una muchacha con buen porte y caminar ufano es como una perdiz.

8. La Perdiz

Mihalis Makropoulos

Había una vez un robusto y hermoso, aunque serio, muchacho llamado Liacos. Vivía en un pueblo en la frontera entre Grecia y Albania, allí donde lindan la adustez de la montaña y la soledad del hombre, y donde las piedras, si sabes preguntarles, te hablarán de batallas y muertos, de la pobreza y el desarraigo.

Una mañana, muy temprano, Liacos ascendió al Cutsócrano por senderos que sólo conocían los cazadores y los pastores. Le gustaba pasar largas horas solo en la montaña. Un poco más abajo de la cumbre, Negro, el perro de Liacos, se abalanzó de repente sobre un punto determinado al tiempo que una bandada de perdices comenzó a revolotear desde el suelo. Alzó entonces Liacos su arma y disparó. Una perdiz cayó herida y, con la escasa vida que todavía albergaba en su interior, dijo:

-Apíadate de mí, perdóname la vida y yo te haré feliz.

-¿Y cómo podrás hacerme feliz tú, una perdiz? -preguntó Liacos.

-Te ofreceré lo que sea para ti más bello y valioso, y lo amarás por encima de cualquier otra cosa.

-De acuerdo, perdiz -dijo Liacos- me compadeceré de ti solo por esta vez.

El muchacho volvió con Negro a su pueblo, pero ahora los días eran diferentes porque Liacos esperaba lo que le había prometido la perdiz. Si me ha engañado, pensaba, la encontraré de nuevo en el monte y entonces no tendré piedad de ella.

Το Πωγώνι είναι μια περιοχή στην Ήπειρο, στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Τρία βουνά την ορίζουν: η Μουργκάννα, το Μπόζοβο, η Νεμέρτσικα, και δύο τη χωρίζουν: ο Κασιδιάρης, το Κουτσόκρανο. Τα χωριά της περιοχής σιγά σιγά ερημώνουν. Η κύρια απασχόληση είναι η κτηνοτροφία, και η μόνη ψυχαγωγία των αντρών είναι το κυνήγι – και το καφενείο. Η πέρδικα είναι ένα πολύ σπουδαίο πουλί στην ελληνική παράδοση και στα παραμύθια: μια κοπέλα με όμορφο παράστημα και καμαρωτό περπάτημα, είναι σαν πέρδικα.

8. Η Πέρδικα

Μιχάλη Μακρόπουλου

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα γερό κι όμορφο, αλλά αγέλαστο παλικάρι, ο Λιάκος. Ζούσε σ' ένα χωριό στο σύνορο Ελλάδας με Αλβανία, κει που συνορεύουν η ερημιά του βουνού με τη μοναξιά τ' ανθρώπου, κι όπου οι πέτρες, αν ξέρεις να τις ρωτήσεις, θα σου μιλήσουν για μάχες και νεκρούς, για τη φτώχεια και την ξενιτιά.

Νωρίς ένα πρωί ο Λιάκος ανηφόρισε στο Κουτσόκρανο από μονοπάτια που τα 'ξεραν μόνο οι κυνηγοί και οι τσομπάνηδες. Του άρεσε να περνάει ώρες ολόκληρες μονάχος στο βουνό. Λίγο χαμηλότερα από την κορυφή ο Μαύρος, ο σκύλος του Λιάκου, τεντώθηκε ξαφνικά – σωστό ελατήριο– και χίμησε σηκώνοντας πέρδικες από χάμω. Σήκωσε ο Λιάκος το όπλο κι έριξε. Μια πέρδικα έπεσε κάτω λαβωμένη, και με τη λιγοστή ζωή που 'χε ακόμη μέσα του το πουλί είπε:

«Λυπήσου με, χάρισέ μου τη ζωή κι εγώ θα σε κάνω ευτυχισμένο».

«Πώς θα με κάνεις ευτυχισμένο εσύ, μια πέρδικα;» ρώτησε ο Λιάκος.

«Θα σου χαρίσω ό,τι θα 'ναι για σένα το πιο πολύτιμο και το πιο όμορφο, και θα το αγαπάς πιο πολύ από καθετί άλλο».

«Εντάξει, πέρδικα» είπε ο Λιάκος «θα σε λυπηθώ μόνο τούτη τη φορά».

Το παλικάρι γύρισε με τον Μαύρο στο χωριό του, αλλά τώρα οι μέρες ήσαν αλλιώτικες γιατί ο Λιάκος περίμενε ό,τι του είχε τάξει η πέρδικα. «Αν με κορόιδεψε», συλλογιόταν, «θα την πετύχω ξανά στο βουνό και τότε δε θα τη λυπηθώ».

Una noche Liacos tallaba con su cuchillo una perdiz en un cayado cuando alguien llamó a la puerta. Abrió y se encontró cara a cara con una muchacha tan bella como jamás había visto.

-¿No vas a invitarme a entrar? -le dijo ella.

La invitó a entrar y, para no extenderme demasiado, un mes después se celebraron en el pueblo las bodas de Liacos y Perdiz. Todos decían que jamás habían visto una joven tan hermosa y una pareja tan bien avenida. Y Liacos dejó de ser el muchacho serio que todos conocían. Para todos tenía palabras amables y alguna broma.

-Sólo -le dijo Perdiz- te pido que no dejes de cumplir dos favores que voy a pedirte. No debes, mientras yo esté ausente, obligarme a volver. Volveré yo sola. Y no debes volver a cazar nunca perdiz alguna.

Liacos se sintió triste porque amaba tanto a Perdiz que no podía vivir sin ella ni un momento y porque, sobre todas las cosas, lo que más amaba era la caza. Pero aceptó.

Todos los días Perdiz se ausentaba durante unas pocas horas y, cuando regresaba, Liacos le preguntaba:

-¿Dónde has estado?

Y ella contestaba:

-Con mis amigas -y no decía nada más.

Por mucho que le preguntaba y le volvía a preguntar quiénes eran sus amigas, ella no le ofrecía ninguna otra respuesta.

Un día en que Perdiz estaba ausente, Liacos se sentía inquieto y no soportaba estar más tiempo en casa. Tomó su arma, silbó para que acudiera Negro y tomó el sendero hacia el Cutsócrano. No voy a cazar, pensó. Llevo el arma por si ocurre algo. A Negro lo traigo para que me haga compañía.

Ένα βράδυ ο Λιάκος σκάλιζε με το μαχαίρι του μια πέρδικα σε μια γκλίτσα και η πόρτα χτύπησε. Άνοιξε κι αντίκρισε μια κοπέλα που ωραιότερή της δεν είχε δει ποτέ.

«Δε θα με προσκαλέσεις να μπω;» του είπε εκείνη.

Την προσκάλεσε και, για να μην τα πολυλογώ, ένα μήνα μετά έγιναν στο χωριό οι γάμοι του Λιάκου και της Πέρδικας. Όλοι έλεγαν πως πιο όμορφη κοπέλα, και πιο ταιριαχτό αντρόγυνο, δεν είχαν ματαδεί. Κι ο Λιάκος δεν ήταν πια το αγέλαστο παλικάρι που όλοι ήξεραν. Για όλους είχε έναν γκαρδιακό λόγο κι ένα χωρατό.

«Μόνο» του είπε η Πέρδικα «πρέπει να μην παραβείς δυο χάρες που θα σου ζητήσω. Πρέπει, όποτε λείπω, να μη με γυρέψεις. Θα γυρίσω μονάχη. Και πρέπει να μην ξανακυνηγήσεις ποτέ πέρδικα».

Ο Λιάκος στεναχωρήθηκε γιατί αγαπούσε τόσο την Πέρδικα, που δεν έκανε δίχως αυτήν ούτε στιγμή, και γιατί, απ' όλα τα πράματα, πιο πολύ αγαπούσε το κυνήγι. Αλλά συμφώνησε.

Κάθε μέρα η Πέρδικα έλειπε για λίγες ώρες, κι όταν γυρνούσε ο Λιάκος τη ρωτούσε: «Πού ήσουν;» κι εκείνη αποκρινόταν: «Με τις φίλες μου» και δεν έλεγε τίποτε άλλο.

Όσο κι αν τη ρωτούσε και την ξαναρωτούσε, και την πίεζε να του πει ποιες ήσαν οι φίλες της, εκείνη άλληνη απόκριση δεν του 'δινε.

Μια μέρα που 'λειπε η Πέρδικα, ο Λιάκος ήταν ανήσυχος, δεν τον χωρούσαν τα ρούχα του, το σπίτι. Πήρε τ' όπλο του, σφύριξε στον Μαύρο να 'ρθει και πήρε το μονοπάτι για το Κουτσόκρानο. «Δεν πάω να κυνηγήσω», συλλογίστηκε. «Τ' όπλο το παίρνω μην τύχει τίποτε. Τον Μαύρο τον παίρνω για συντροφιά».

Alekos Kaniaris Ortiz

Un poco antes de la cumbre, Negro se puso en guardia de repente y se abalanzó sobre un punto determinado. Una bandada de perdices se levantó del suelo y volaron dispersándose de la misma manera que se dispersan en el aire las semillas que lanza con su mano el labrador.

En aquel momento Liacos olvidó su promesa, levantó el arma, disparó y alcanzó a dar a una perdiz en el ala y en el cuello. El ave cayó sobre la tierra retorciéndose de dolor, y una transformación se produjo ante los ojos del cazador. La cabeza y el cuerpo del ave aumentaron y cambiaron, las alas se convirtieron en brazos y, ante Liacos, ahora yacía sobre la tierra, desnuda y herida, Perdiz, con los ojos cerrados, agonizando.

Enloqueció él a causa del dolor y la agonía, no sabía qué hacer. Tomó a la moribunda en su regazo. En la cumbre se encontraba la ermita del profeta Elías; la llevó hasta allí, la acostó dentro de la iglesia y rezó para que el santo la pusiera bien y para no volver a tomar jamás en su vida un arma.

Αλέκο Κανιάρης Ορτίθ

Λίγο πριν από την κορυφή, έξαφνα ο Μαύρος τεντώθηκε ελατήριο, και χίμησε. Ένα κοπάδι πέρδικες σηκώθηκε από χάμω, πέταξαν όπως φεύγουν σκόρπιοι στον αέρα οι σπόροι από το χέρι του γεωργού.

Εκείνη τη στιγμή ο Λιάκος λησμόνησε την υπόσχεσή του, σήκωσε το όπλο, έριξε και πέτυχε μια πέρδικα στο φτερό και το λαιμό. Το πουλί έπεσε καταγής σπαρταρώντας και μια μεταμόρφωση συνέβη μπροστά στα μάτια του κυνηγού. Το κεφάλι και το κορμί του πουλιού μάκρυναν κι άλλαξαν, οι φτερούγες έγιναν χέρια, και μπρος στο Λιάκο τώρα ήταν πεσμένη στη γη, γυμνή και λαβωμένη, η Πέρδικα, με σφαιλιστά μάτια, ψυχομαχώντας.

Τρελάθηκε αυτός από τον πόνο και την αγωνία, δεν ήξερε τι να κάνει. Πήρε την ετοιμοθάνατη στην αγκαλιά του· στην κορυφή ήταν το ξωκλήσι του Αϊ-Λια, την πήγε ως εκεί, την ξάπλωσε μες στην εκκλησιά και προσευχήθηκε να την έκανε καλά ο άγιος, και δε θα ξανάπιανε στη ζωή του όπλο.

Durante toda la noche, la muchacha estuvo unas veces pisando el umbral del Hades; otras veces, algo tiraba de ella hacia atrás. Liacos no se movió un ápice de su lado; tenía su mano entre las suyas y rezaba. Al despuntar el alba, su respiración se fue normalizando y la joven se quedó dormida. Liacos la tomó entonces entre sus brazos, la llevó de nuevo a la casa, la acostó al calor del lecho y sólo se marchaba del cabezal de la muchacha para prepararle algo de comida y para llevarle agua, hasta que una mañana la joven se incorporó en la cama y le sonrió. Sus mejillas habían vuelto a encontrar su color.

Desde entonces, Liacos llevaba unas veces el cayado del pastor y otras veces la azada del agricultor, pero no volvió a tomar jamás un arma. Y cuando Perdiz se ausentaba y el desasosiego se apoderaba de él, subía al Cutsócrano, la llamaba, y ella y sus amigas lo saludaban desde las alturas.

Traducción: Emmanuel Vinader Núñez

Revisión: Vasiliki Rouska

Όλη νύχτα η κοπέλα πότε δρασκέλιζε το κατώφλι του Άδη και πότε κάτι την τραβούσε πίσω. Ο Λιάκος δεν έκανε ρούπι απ' το πλευρό της· της κρατούσε το χέρι και προσευχόταν. Το χάραμα η ανάσα της έγινε κανονική και η κοπέλα αποκοιμήθηκε. Ο Λιάκος την πήρε τότε στην αγκαλιά του, τη γύρισε σπίτι, την ξάπλωσε στα ζεστά και δεν έφευγε απ' το προσκεφάλι της παρά μόνο για να της μαγειρέψει και να της φέρει νερό, ώσπου ένα πρωί η κοπέλα ανακάθισε στο κρεβάτι και του χαμογέλασε. Τα μάγουλά της είχανε ξαναβρεί το χρώμα τους.

Έκτοτε ο Λιάκος κρατούσε άλλοτε την γκλίτσα του τσομπάνη κι άλλοτε το τσαπί του γεωργού, αλλά όπλο δεν ξανάπιασε. Κι όποτε η Πέρδικα έλειπε και τον έπιανε ανησυχία, ανέβαινε στο Κουτσόκρानο, τη φώναζε, κι αυτή και οι φίλες της τον χαιρετούσαν πετώντας ψηλά.